

Σύνταξη
και
Μετάφραση
ο
Αγια ΓΡΑΦΗ

Ράντολφ Νταν

Εισαγωγή

Ο Θεός αποκαλύφθηκε στην ανθρωπότητα μέσω ανθρώπων εμπνευσμένων από το έργο του Αγίου Πνεύματος χρησιμοποιώντας περίπου σαράντα συγγραφείς για πολλούς αιώνες. Αρχικά μίλησε απευθείας σε ηγέτες και αρχηγούς οικογενειών όπως στην περίπτωση του Αδάμ, του Ενώχ, του Νώε, του Ιώβ, του Αβραάμ, του Ισαάκ, του Ιακώβ και του Μωυσή. Αργότερα μίλησε στο λαό μέσω προφητών όπως ο Σαμουήλ, ο Ησαΐας, ο Ιερεμίας και ο Δανιήλ, καθώς και μερικοί λιγότερο γνωστοί προφήτες.

Ο Webster δίνει τις έννοιες της λέξης Βίβλος ως

α) τις ιερές γραφές των Χριστιανών που περιλαμβάνουν την Παλαιά Διαθήκη και την Καινή Διαθήκη β) τις ιερές γραφές κάποιας άλλης θρησκείας (όπως ο Ιουδαϊσμός). (www.merriam-webster.com)

Οι "ιερές γραφές" σε ένα βιβλίο είναι μια συλλογή από α) γραπτά των Εβραίων που σχετίζονται με τη σχέση τους με τον Ιεχωβά Θεό - Παλαιά Διαθήκη. β) γραπτά των αποστόλων ή εκείνων που συνδέονται πολύ στενά με αυτά που σχετίζονται με το μήνυμα του Υιού του Θεέ μου, τι είπε και έκανε ενώ βρισκόταν στη γη - Καινή Διαθήκη.

Η Βίβλος είναι μια συλλογή πολλών βιβλίων πολλών συγγραφέων σε μια περίοδο περίπου 1500 ετών. Αυτή η συλλογή βιβλίων έχει χωριστεί σε δύο ενότητες, την Παλαιά Διαθήκη και την Καινή Διαθήκη.

400 π.Χ. Η Παλαιά Διαθήκη άρχισε να μεταφράζεται στα αραμαϊκά. Αυτή η μετάφραση ονομάζεται Aramaic Targums. Αυτή η μετάφραση βοήθησε τον εβραϊκό λαό, ο οποίος άρχισε να μιλάει αραμαϊκά από την εποχή της αιχμαλωσίας του στη Βαβυλώνα, να κατανοήσει την Παλαιά Διαθήκη στη γλώσσα που μιλούσε συνήθως. Τον πρώτο αιώνα στην Παλαιστίνη των ημερών του Ιησού, τα αραμαϊκά ήταν ακόμα η πιο συχνά ομιλούμενη γλώσσα. Για παράδειγμα, Maranatha: «Ο Κύριός μας ήρθε», το 1 Κορινθίους 16:22 είναι ένα παράδειγμα αραμαϊκής λέξης που χρησιμοποιείται στην Καινή Διαθήκη. 4

Κατά τον τρίτο αιώνα, γύρω στο 250 π.Χ., Εβραίοι λόγιοι στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, μετέφρασαν την Παλαιά Διαθήκη στα ελληνικά. Αυτή η μετάφραση έγινε γνωστή ως οι Εβδομήκοντα ή «Εβδομήντα» επειδή σύμφωνα με την παράδοση (θρύλος) 70 (ή 72) μελετητές εργάστηκαν 70 (ή 72) ημέρες για να την παράγουν. Οι Εβδομήκοντα χρησιμοποιούνταν συχνά από συγγραφείς της Καινής Διαθήκης όταν παρέθεταν απόσπασμα από την Παλαιά Διαθήκη. Το LXX ήταν η μετάφραση της Παλαιάς Διαθήκης που χρησιμοποιήθηκε από την πρώιμη Εκκλησία. 5

Μέχρι το 100 π.Χ. αυτά τα γραπτά στα εβραϊκά και τα αραμαϊκά περιλάμβαναν τα τριάντα εννέα βιβλία που αναφέρονται ως «Ο Νόμος και οι Προφήτες» ή «Ο Νόμος και οι Προφήτες και οι Ψαλμοί» από τους Ισραηλίτες. Την εποχή του Ιησού και του Αποστόλου ονομάζονταν και «Γραφές». Τους αναφερόμαστε ως Παλαιά Διαθήκη. «Ο Ιωσήφος, ένας μη Χριστιανός Εβραίος ιστορικός, δηλώνει ότι, από τον θάνατο του Αρταξέρξη (424 π.Χ.), «κανείς δεν είχε τολμήσει, μέχρι σήμερα, να τους προσθέσει κάτι, να τους πάρει κάτι ή να φτιάξει κάτι. αλλαγή σε αυτά».

Αυτό δείχνει ξεκάθαρα ότι ο εβραϊκός κανόνας έλαβε μια καθιερωμένη μορφή την εποχή του Έσδρα και του Νεεμιά». 6

Τα χειρόγραφα που είναι διαθέσιμα αυτήν τη στιγμή [σώζοντα] της Παλαιάς Διαθήκης γραμμένα στα εβραϊκά και στα αραμαϊκά [γλώσσα που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια της αιχμαλωσίας της Βαβυλώνας (η)] είναι: α. Πάπυροι Chester Beatty 100- 400 μ.Χ. β. Codex Vaticanus και Codex Sinaiticus 350 AD [Codex είναι λατινικά για

Αγγλικός κωδικός λέξης (rd)]

ντο. Το Μασορετικό Κείμενο (MT) είναι το εβραϊκό κείμενο της Εβραϊκής Βίβλου (Tanakh). Καθορίζει όχι μόνο τα βιβλία του εβραϊκού κανόνα, αλλά και το ακριβές γράμμα-κείμενο των βιβλικών βιβλίων στον Ιουδαϊσμό, καθώς και την εκφώνηση και τονισμό τους τόσο για δημόσια ανάγνωση όσο και για ιδιωτική μελέτη. Το MT, πιθανώς μεταξύ του έβδομου και του δέκατου αιώνα, χρησιμοποιείται επίσης ευρέως ως βάση για μεταφράσεις της Παλαιάς Διαθήκης σε Προτεσταντικές Βίβλους, και τις τελευταίες δεκαετίες επίσης για Καθολικές Βίβλους. 6α

Παλαιά Διαθήκη (Εβραϊκά / Εβραϊκά γραπτά)

Tanakh- Ονομα για την Εβραϊκή Βίβλο. Είναι ακρωνύμιο για το [Torah, προφήτες (Nevi'im) και γραπτά (Ketuvim)]. 1

Τορά

Τορά είναι μια εβραϊκή λέξη που σημαίνει δόγμα ή διδασκαλία. Έχει σεβαστεί ως ο εμπνευσμένος λόγος του Θεού. Λέγεται κατά την παράδοση ότι αποκαλύφθηκε στον Μωυσή από Αυτόν. Η Τορά αναφέρεται μερικές φορές ως ο (γραπτός) Νόμος ή γραπτή Τορά. Η Τορά είναι το πρώτο μέρος του Tanakh, της Εβραϊκής Βίβλου, και αποτελείται από πέντε βιβλία. Για το λόγο αυτό, ονομάζεται επίσης Πεντάτευχο, Τσουμάς ή «Τα Πέντε Βιβλία του Μωυσή». 2

Ταλμούδ

Το Ταλμούδ (γνωστός και ως Shas) είναι το αρχείο των ραβινικών συζητήσεων. (δ) Οι συζητήσεις τους αφορούσαν α) τον εβραϊκό νόμο β) την ηθική γ) τα έθιμα δ) την ιστορία

Το Ταλμούδ έχει δύο συστατικά: α) Το Μισνά (περίπου 200 μ.Χ.), η πρώτη γραπτή επιτομή του Ο Προφορικός Νόμος του Ιουδαϊσμού. β) Η Gemara (περίπου 500 μ.Χ.), μια συζήτηση για το Mishnah και σχετικά

Τα ταλμυδικά γραπτά συχνά επιχειρούν άλλα θέματα και εκτίθενται ευρέως στο Tanakh. Οι όροι Talmud και Gemara χρησιμοποιούνται συχνά εναλλακτικά. Το Gemara είναι η βάση για όλους τους κώδικες του ραβινικού νόμου και αναφέρεται πολλά σε άλλη ραβινική βιβλιογραφία. Ολόκληρο το Ταλμούδ αναφέρεται επίσης παραδοσιακά ως Shas – συντομογραφία του shisha sederim, «έξι τάγματα» του Mishnah. 3

Καινή Διαθήκη

"Η Καινή Διαθήκη ολοκληρώθηκε, ή ουσιαστικά ολοκληρώθηκε, περίπου το 100 μ.Χ.. Η πλειονότητα των γραπτών υπήρχαν είκοσι έως σαράντα χρόνια πριν από αυτό."

Σύμφωνα με τον FF Bruce ήδη από το 367 μ.Χ., είκοσι επτά βιβλία αναγνωρίστηκαν ως αυθεντικά από πολλούς ηγέτες της Ανατολικής Εκκλησίας. Λίγο αργότερα οι δυτικοί εκκλησιαστικοί ηγέτες τους δέχτηκαν. «Μόλις γύρω στο 508 μ.Χ., οι 2 Πέτρος, 2 και 3 Ιωάννης, Ιούδας και Αποκάλυψη συμπεριλήφθηκαν σε μια έκδοση της Συριακής Βίβλου εκτός από τα άλλα είκοσι δύο βιβλία». Κανένα από τα πρωτότυπα γραπτά δεν υπάρχει σήμερα. Ωστόσο, χιλιάδες αντίγραφα χειρογράφων (MSS), θραύσματα, γράμματα και αποσπάσματα σε γραπτά από Χριστιανούς των αρχών του πρώτου και του δεύτερου αιώνα είναι διαθέσιμα στους μεταφραστές. Είναι πιθανώς ασφαλές να πούμε ότι κανένα από αυτά τα γραπτά δεν αντιγράφηκε χωρίς κάποια λάθη ή σημειώσεις αντιγραφέα.

«Τα πρώτα βήματα στη διαμόρφωση ενός κανόνα έγκυρων χριστιανικών βιβλίων, άξιων να σταθούν δίπλα στον κανόνα της Παλαιάς Διαθήκης, που ήταν η Βίβλος του Κυρίου μας και των αποστόλων Του, φαίνεται ότι έγιναν περίπου στις αρχές του δεύτερου αιώνα, όταν υπάρχει στοιχεία για την κυκλοφορία δύο συλλογών χριστιανικών γραπτών στην Εκκλησία.

«Το corpus Paulinum, ή συλλογή των γραπτών του Παύλου, συγκεντρώθηκε περίπου την ίδια εποχή με τη συλλογή του τετραπλού Ευαγγελίου. , κάθε επιστολή που διακρίνεται ως «Προς τους Ρωμαίους», «Πρώτα προς Κορινθίους, και ούτω καθεξής, η ανώνυμη Επιστολή προς τους Εβραίους συνδέθηκε με τις Πράξεις του Παύλου, για λόγους ευκολίας συνδεδεμένα με τις «Γενικές Επιστολές» (αυτές του Πέτρου, του Ιακώβου, του Ιωάννη και του Ιούδα... Τα μόνα βιβλία για τα οποία υπήρχε οποιαδήποτε ουσιαστική αμφιβολία μετά τα μέσα του δεύτερου αιώνα ήταν μερικά από αυτά που έρχονται στο τέλος του Νέου μας). Διαθήκη ... Ιάκωβος, Ιούδας, Πέτρος, 2 και 3 Ιωάννης... Ο Αθανάσιος το 367 μ.Χ. καταθέτει τα είκοσι επτά βιβλία της Καινής Διαθήκης ως κανονικά, λίγο αργότερα, ο Ιερώνυμος και ο Αυγουστίνος ακολούθησαν το παράδειγμά του στη Δύση Τα βιβλία της Καινής Διαθήκης δεν έγιναν έγκυρα για την [Καθολική] Εκκλησία επειδή περιλήφθηκαν επίσημα σε έναν κανονικό κατάλογο. Αντίθετα, η [Καθολική] Εκκλησία τους συμπεριέλαβε στον κανόνα της επειδή τους θεωρούσε ήδη θεόπνευστους, αναγνωρίζοντας την έμφυτη αξία και γενικά την αποστολική τους εξουσία, άμεση ή έμμεση».

Αυτά που έκανε και είπε ο Χριστός καταγράφηκαν από τέσσερις διαφορετικούς συγγραφείς, ένας από τους οποίους, ο Λουκάς, μπορεί να ήταν Εθνικός. Αρχικά, θεωρήθηκαν ως ένα βιβλίο και απλώς αναφέρονταν ως «Το Ευαγγέλιο» με το έργο κάθε συγγραφέα ως «το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο» ή «το κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο». «Η πέμπτη ιστορική γραφή, οι Πράξεις των Αποστόλων είναι στην πραγματικότητα η συνέχεια του τρίτου Ευαγγελίου, που γράφτηκε από τον ίδιο συγγραφέα, τον Λουκά, τον γιατρό και σύντροφο του αποστόλου Παύλου». 7 "Όταν ο Λουκάς και οι Πράξεις χωρίστηκαν, προφανώς εισήχθησαν μία ή δύο τροποποιήσεις. Αρχικά ο Λουκάς φαίνεται ότι άφησε όλη την αναφορά στην ανάληψη στις δεύτερες συνθήκες του· τώρα οι λέξεις "και μεταφέρθηκε στον ουρανό" προστέθηκαν στο Λουκάς 24:51 , για να ολοκληρωθεί η αφήγηση, και κατά συνέπεια το «αναλήφθηκε» προστέθηκε στις Πράξεις 1:2». 8

Ο Ιώσηπος επιβεβαιώνει πολλά πράγματα που έχουν καταγραφεί στη Βίβλο που συνέβησαν κατά την εποχή του Ιησού στη γη και τα πρώτα χρόνια της εκκλησίας στα γραπτά του για το εβραϊκό έθνος.

Αυτό δεν σημαίνει ότι κάθε λέξη σε κάποια συγκεκριμένη μετάφραση έχει την ακριβή σημασία της λέξης όπως είχε αρχικά προφερθεί ή γραφτεί.

Δέκα Στάδια Σχηματισμού και Μετάδοσης ΝΤ¹²

Ο Ιστορικός Ιησούς- τα λόγια λέγονται και οι πράξεις γίνονται από τον ίδιο τον Ιησού κατά τη διάρκεια της ζωής του στη γη.

Προφορική παράδοση- οι παραδόσεις και οι πεποιθήσεις για τον Ιησού αναπτύσσονται και μεταβιβάζονται από τις πρώτες χριστιανικές κοινότητες.

Γραπτές Πηγές- Μερικά από τα θαύματα και/ή τα λόγια του Ιησού συγκεντρώνονται και καταγράφονται σε πρώιμα γραπτά έγγραφα.

Γραπτά Κείμενα- μεμονωμένες επιστολές, πλήρη Ευαγγέλια κ.λπ., γράφονται με συγκεκριμένα μηνύματα για συγκεκριμένες καταστάσεις.

Διανομή- ορισμένα γραπτά αντιγράφονται και μοιράζονται με άλλες χριστιανικές κοινότητες σε όλη τη Μεσόγειο.

Συλλογή - ορισμένοι Χριστιανοί αρχίζουν να συλλέγουν τις επιστολές του Παύλου και να συγκεντρώνουν πολλά διαφορετικά Ευαγγέλια.

Αγιοποίηση- τέσσερα Ευαγγέλια, πολλές συλλογές επιστολών και μερικά άλλα κείμενα γίνονται δεκτά ως έγκυρες γραφές.

Μετάφραση- τα βιβλικά κείμενα μεταφράζονται σε άλλες αρχαίες και σύγχρονες γλώσσες: Λατινικά, Συριακά, Κοπτικά και Αρμενικά.

Ερμηνεία- το νόημα των γραφών διερευνάται σε διάφορα επίπεδα: κυριολεκτικό, πνευματικό, ιστορικό, κοινωνικό κ.λπ.

Εφαρμογή- οι κοινότητες και τα άτομα χρησιμοποιούν το ΝΔ για πρακτικούς σκοπούς: λειτουργικούς, ηθικούς, μυστηριακούς και θεολογικούς.

Διαθέσιμα έγγραφα για μεταφραστές

Αυτά τα γραπτά μπορούν να χωριστούν σε τρία μέρη:

- **Αυτόγραφα:** Τα πρωτότυπα κείμενα γράφτηκαν είτε με το χέρι του συγγραφέα είτε από γραφέα υπό την προσωπική τους επίβλεψη.
- **Χειρόγραφα:** Όλες οι Βίβλοι αντιγράφηκαν με το χέρι σε πάπυρο ή περγαμινή μέχρι που ο Γουτεμβέργιος τύπωσε για πρώτη φορά τη Λατινική Βίβλο το 1456.
- **Μεταφράσεις:** Όταν η Βίβλος μεταφράζεται σε διαφορετική γλώσσα, συνήθως μεταφράζεται από τα εβραϊκά και ελληνικά χειρόγραφα, γράμματα και παπύρους. Ωστόσο, ορισμένες μεταφράσεις στο παρελθόν προήλθαν από προηγούμενη μετάφραση. Η πρώτη αγγλική μετάφραση από τον John Wycliffe το 1380 ετοιμάστηκε από τη Λατινική Vulgate.

10

Τα γραπτά ήταν είτε σε UNCIALS [όλες οι λέξεις με κεφαλαία].

ΣΥΧΝΑ ΑΥΤΟΓΡΑΦΕΙΕΣ ΟΙ ΘΕΡΜΟΙ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΨΩΡΙΝΤΙΚΟΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ

ή γράμματα [τρέχει χειρόγραφα? δηλαδή η γραφή μας].

συχνά ακούει τους *θερμούς αυτογ*

αυτοoriginalsthegavneevingtoth

πραγματικά έγγραφα που αποστέλλονται στους διάφορους τύπους

Αρχικά πολλοί θεώρησαν ότι τα γραπτά ήταν στα Κλασικά Ελληνικά. δηλαδή η Ιλιάδα του Ομήρου. Ωστόσο, χρόνια αργότερα "Χιλιάδες πάπυροι ανακαλύφθηκαν στην Αίγυπτο γύρω στις αρχές του αιώνα που εμφάνιζαν μια μορφή της ελληνικής που ονομαζόταν "kopie" Greek, που σημαίνει κοινός. Οι μελετητές της Καινής Διαθήκης άρχισαν να ανακαλύπτουν ότι το μεγαλύτερο μέρος της Καινής Διαθήκης ήταν γραμμένο στα Ελληνικά Κοΐνε, τη γλώσσα του λαού, παρά το είδος της ελληνικής που χρησιμοποιούν οι Έλληνες ποιητές και τραγικοί». 11

Χειρόγραφα, Διαγράμματα και Άλλα Κείμενα

Έχουν γραφτεί τόμοι για το πώς συντάχθηκε και μεταφράστηκε η Βίβλος. Αναρίθμητα άλλα έχουν γραφτεί επικριτικά για τη μεταφραστική προσπάθεια και άλλα που επαινούν την εξαιρετική υποτροφία. Αρκετοί λόγιοι έχασαν τη ζωή τους ή υπέστησαν διώξεις ως αποτέλεσμα της επιθυμίας τους να μεταφέρουν τη Βίβλο στη γλώσσα του απλού ανθρώπου.

Υπάρχουν πάνω από 24.000 χειρόγραφα (5.000 στα ελληνικά). Σχεδόν εκατό χειρόγραφα ανακαλύφθηκαν το 1900 με τμήματα της Καινής Διαθήκης. Στη δεκαετία του 1800, βρέθηκαν και άλλα χειρόγραφα, μερικά από τα πιο σημαντικά που περιγράφονται παρακάτω. 15

Codex Sinaiticus. 16 Αυτό ανακαλύφθηκε από τον Constantin von Tischendorf στο μοναστήρι της Αγίας Αικατερίνης στους πρόποδες του όρους Σινά, που χρονολογείται γύρω στο 350 μ.Χ. και περιέχει ολόκληρη την Καινή Διαθήκη.

Codex Vaticanus. 17 Αυτό το χειρόγραφο βρισκόταν στη βιβλιοθήκη του Βατικανού από το 1481 περίπου, αλλά δεν είχε τεθεί ποτέ στη διάθεση των μελετητών μέχρι τα μέσα του 18ου αιώνα. Ολόκληρη η Παλαιά και η Καινή Διαθήκη περιλαμβάνονται εκτός από το προς Εβραίου 9:15 έως το τέλος της Αποκάλυψης και τις Ποιμαντικές Επιστολές. Οι περισσότεροι μελετητές θεωρούν τον Κώδικα του Βατικανού ως ένα από τα πιο αξιόπιστα κείμενα της Καινής Διαθήκης.

Codex Alexandrinus. 18 χειρόγραφο του πέμπτου αιώνα που περιέχουν σχεδόν όλη την Καινή Διαθήκη και θεωρούνται πολύ αξιόπιστοι μάρτυρες των Γενικών Επιστολών και της Αποκάλυψης.

Codex Ephraemi Rescriptus. 19 Ένα άλλο έγγραφο του πέμπτου αιώνα που περιείχε μεγάλο μέρος της Καινής Διαθήκης, αλλά μερικώς σβηστό και γραμμένο με τα κηρύγματα του Αγίου Εφραίμ. Αργότερα αποκρυπτογραφήθηκε από τις επίπονες προσπάθειες του Tischendorf.

Codex Bezae. 20 Περισσότερα χειρόγραφα του πέμπτου αιώνα που περιέχουν τα Ευαγγέλια και τις Πράξεις με κείμενο αρκετά διαφορετικό από τα άλλα χειρόγραφα εκείνης της εποχής.

Codex Washingtonianus(ονομάζονται επίσης Τα Ελεύθερα Ευαγγέλια). 21

Χειρόγραφο του πέμπτου αιώνα με και τα τέσσερα Ευαγγέλια - στεγάζεται στο Ινστιτούτο Smithsonian στην Ουάσιγκτον DC

"Πριν από τον 15ο αιώνα και τον Τύπο του Guttenberg, όλα τα αντίγραφα οποιουδήποτε έργου ήταν με το χέρι και έτσι ονομάζονταν χειρόγραφα. Αν και υπάρχουν ορισμένες διαφορές στο κείμενο μεταξύ ορισμένων χειρογράφων, δεν υπάρχουν σημαντικές θεμελιώδεις διαφορές στο δόγμα. Μπορούμε να έχουμε πίστη στη σημερινή Βίβλο να είναι πραγματικά ο ίδιος ο Λόγος του Θεού».

Κύλινδροι της Νεκράς Θάλασσας

Οι χειρόγραφοι της Νεκράς Θάλασσας αποτελούνται από περίπου 1000 έγγραφα, πιθανότατα γραμμένα από τους Εσσαίους κατά την περίοδο από περίπου το 200 π.Χ. έως το 68 μ.Χ. συμπεριλαμβανομένων κειμένων από την Εβραϊκή Βίβλο, τα οποία ανακαλύφθηκαν μεταξύ 1947 και 1979 σε σπηλιές κοντά στο Wadi Qumran στη βορειοδυτική ακτή της Νεκράς Θάλασσας) στο Ισραήλ. 22 Τα ειλητάρια της Νεκράς Θάλασσας χρονολογούνται πριν από τον Codex Sinaiticus και τον Codex Vaticanus (350 μ.Χ.) και το εβραϊκό χειρόγραφο του 9ου αιώνα,Μασορετικήκείμενο. 23

Η Προτεσταντική Μεταρρύθμιση είδε μια αύξηση στις μεταφράσεις της Βίβλου στις κοινές γλώσσες του λαού. Κανένα από αυτά τα χειρόγραφα δεν ήταν διαθέσιμα στους μεταφραστές της Βίβλου του Βασιλιά Τζέιμς.

Ο Dick Sztanyo έγραψε το 1985 "Υπάρχουν πάνω από 5.336 MSS (χειρόγραφα) της Ελληνικής Καινής Διαθήκης (εν όλω ή εν μέρει, ως επί το πλείστον μέρος) επί του παρόντος καταλόγου." 24 ... "Επιπλέον, υπάρχουν πάνω από 2.000 αρχαίες εκδόσεις, όπως το κοπτικό, το αρμενικό και το συριακό Peshitto, τα περισσότερα από τα οποία χρονολογούνται από τον δεύτερο και τρίτο αιώνα. Επιπλέον, έχουμε περίπου 8.000 αντίγραφα του λατινικού MS. Προσθέστε σε αυτό το χιλιάδες παραπομπές στους «πατέρες της εκκλησίας» «Καταπληκτικός» αριθμός αρχαίων χειρογράφων που σώζονται: 5.000 ελληνικά χειρόγραφα, 10.000 λατινικά και 9.000 άλλα -- συνολικά πάνω από 24.000 χειρόγραφα αντίγραφα ή τμήματα της Καινής Διαθήκης. Αυτά χρονολογούνται από 100 έως 300 χρόνια μετά τα πρωτότυπα. 25 "Αναμφίβολα υπάρχουν περισσότερα σήμερα. Με τόσα πολλά χειρόγραφα, γράμματα και γραπτά των "πατέρων της εκκλησίας" που διαφέρουν περισσότερο σε κάποιο βαθμό, πώς μπορεί κανείς να πιστέψει ότι η Βίβλος έχει μεταφράσει τις προθέσεις των αρχικών συγγραφέων;

Σκέψου τα ακόλουθα:

"Η υπόθεση είναι σαν αυτή μιας ορισμένης διαθήκης. Ένας κύριος άφησε μια μεγάλη περιουσία για τους απογόνους του της τρίτης γενιάς, και δεν έπρεπε να διαιρεθεί έως ότου η πλειονότητά τους να γίνει ενήλικη. Κατά τη διάρκεια του διαστήματος πολλά αντίγραφα του Η διαθήκη κυκλοφόρησε μεταξύ των ενδιαφερομένων, πολλά από αυτά ήταν αντίγραφα των αντιγράφων Οι κληρονόμοι αναφέρουν ότι δεν υπήρχαν δύο αντίγραφα της διαθήκης. Ανακαλύφθηκε ότι οι διαφορές συνίστανται σε ορθογραφικά ή γραμματικά λάθη που διορθώθηκαν με τους αριθμούς και ορισμένες άλλες διαφορές δεν επηρέασαν εύκολα τα δικαιώματα των κληρονόμων . Στα ουσιαστικά θέματα για τα οποία συντάχθηκε η διαθήκη, οι παραστάσεις όλων των αντιγράφων ήταν ακριβώς οι ίδιες. Το αποτέλεσμα ήταν ότι μοίρασαν την περιουσία με απόλυτη ικανοποίηση

σε όλους και ήταν πιο σίγουροι ότι είχαν εκτελέσει τη διαθήκη του παππού τους παρά αν το πρωτότυπο είχε διατηρηθεί μόνο του. γιατί μπορεί να είχε παραποιηθεί προς το συμφέρον ενός μόνο κληρονόμου, αλλά τα αντίγραφα, αν και ήταν ελαττωματικά, δεν θα μπορούσαν να ήταν. Έτσι, με την Καινή Διαθήκη. Η ανακάλυψη σφαλμάτων στα αντίγραφα ενθουσίασε τον συναγερμό που οδήγησε σε έρευνα, η οποία ανέπτυξε το γεγονός ότι αυτός που έχει το πιο ατελές αντίγραφο έχει μέσα του όλα όσα περιείχε το πρωτότυπο δόγμα, καθήκον και προνόμιο.» 26

Μεταφραστική Διαδικασία

Τώρα που έχει εδραιωθεί η εμπιστοσύνη στη χρήση αυτών των χειρογράφων για μετάφραση, μπορεί να ξεκινήσει το πολύ περίπλοκο θέμα της μετάφρασης σε άλλες γλώσσες (γλώσσες). Οι μεταφραστές πρέπει να αποφασίσουν:

- Ποιες λέξεις ή φράσεις πρέπει να ληφθούν μαζί ως ιδιωματική έκφραση;
- Ποια είναι η σωστή λέξη στη γλώσσα λήψης;
- Είναι η λέξη ενεργητική ή παθητική; Είναι παρελθόν, παρόν ή μέλλον;
- Είναι η διάθεση της λέξης ενδεικτική, υποτακτική και επιτακτική;
- Ποια μεθοδολογία, μεταφραστικές θεωρίες, πρέπει να χρησιμοποιηθεί στη μετάφραση;
- Για την Καινή Διαθήκη, ποιο MSS πρέπει να χρησιμοποιηθεί, το MSS με τα περισσότερα αντίγραφα, το παλαιότερο χειρόγραφο ή αυτό που οι μεταφραστές θεωρούν το πιο αξιόπιστο; Τα MSS δεν είναι ακριβή αντίγραφα, διαδίδονται σε πολλά χρόνια και μπορεί να είναι απλώς αποσπάσματα από τη μνήμη των πρώτων συγγραφέων.
- Ποιοι μεταφραστικοί κανόνες θα τηρηθούν ή θα πρέπει να θεσπιστούν νέοι;

Οργάνωση, ανάλυση, κατηγοριοποίηση και σύγκριση

Πριν ξεκινήσει οποιαδήποτε μετάφραση, πρέπει να συμφωνηθούν κανόνες και τα έγγραφα πρέπει να είναι:

1. Ομαδοποιήστε Γραφές με παρόμοια στυλ και γραμματική σε οικογένειες κειμένων.²⁷

A. Βυζαντινός ή Ανατολικός - δέκατος αιώνας, το κύριο κείμενο που χρησιμοποιήθηκε από τους μεταφραστές του King James Version (KJV).

B. Δυτική - πιθανώς λιγότερο αξιόπιστη και πιο έντονα αμφισβητούμενη.

Γ. Καισαρική - Ο Ωριγένης μπορεί να μεταφέρθηκε στην Καισάρεια

D. Alexandrian - από γραφείς στην Αλεξάνδρα της Αιγύπτου και χρησιμοποιήθηκε ως κύριο κείμενο από μεταφραστές του RSV

1) Βατικανό ή B MSS (τέταρτος αιώνας)

2) Sinaiticus ή Alpha MSS (τέταρτος αιώνας)

E. Κοπτική

F. Latin Vulgate (Ο Ιερώνυμος μεταφράστηκε τον πέμπτο αιώνα - Καθολικοί).

Z. Συριακό ή Πεσίτο (πιθανώς MSS του δεύτερου αιώνα).

H. Αποσπάσματα που βρέθηκαν σε άφθονα γραπτά των «πατέρων της εκκλησίας».

2. Μελετήστε τα Χειρόγραφα, «κειμενική κριτική», με στόχο την αναπαραγωγή του αρχικού κειμένου που έχει συνταχθεί από μια οικογένεια κειμένων χρησιμοποιώντας αναγνώσεις παραλλαγών από πολλά MSS, καθώς κανένα MSS δεν είναι ακριβώς όμοιο. Αυτή η διαδικασία καταλήγει σε ελληνικό κείμενο ή τύπο.

Τύποι κειμένου

- A. Βυζαντινό - παράγεται από το Βυζαντινό Κείμενο που αναφέρεται ως κείμενο της Πλειοψηφίας από τους υποστηρικτές του και χρησιμοποιείται στο KJV. Είναι επίσης γνωστό ως Textus Receptus.
- B. Westcott-Hort - προέρχεται από το Αλεξανδρινό Κείμενο που χρησιμοποιείται στο Αναθεωρημένο Πρότυπο (RSV), στο Αγγλικό Πρότυπο (ESV) και στο Αμερικανικό Πρότυπο (ASV).
- C. Eclectic - χρησιμοποιεί την προσέγγιση "καλύτερων αποδείξεων" και χρησιμοποιείται από μεταφράσεις από το ASV 28

«Το 1841 τυπώθηκε η αγγλική Hexapla Καινή Διαθήκη. Αυτό το εργαλείο σύγκρισης κειμένου δείχνει σε παράλληλες στήλες: The 1380 Wycliffe, 1534 Tyndale, 1539 Great, 1557 Geneva, 1582 Rheims και 1611 King James εκδόσεις ολόκληρης της Καινής Διαθήκης, με τα πρωτότυπα ελληνικά στην κορυφή της σελίδας. Μέχρι το δεύτερο μέρος του 19ου αιώνα υπήρχαν διαθέσιμα τρία πολύ καλά ελληνικά κείμενα της Καινής Διαθήκης: του Tregelles, του Tischendorf και του Westcott και του Hort. Αυτά τα κείμενα βελτιώθηκαν πολύ από το Textus Receptus που χρησιμοποιήθηκε σε παλαιότερες αγγλικές μεταφράσεις. Μέχρι τότε, είχαν μάθει πολλά για τη σημασία διαφόρων εβραϊκών λέξεων και ελληνικών λέξεων». 29

Σήμερα η UBS 4η Έκδοση της United Bible Society. και η 27η έκδοση της Nestle. είναι το ελληνικό κείμενο που χρησιμοποιείται γενικά για μετάφραση.

3. Θέσπιση κανόνωννα καθορίσει ποια βιβλία ή γραπτά θα πρέπει να συμπεριληφθούν και/ή ποια πρέπει να εξαιρεθούν.

- a. Η γραφή πρέπει να ισχυρίζεται ότι είναι ο λόγος του Θεού είτε ρητά είτε σιωπηρά.
- b. Γράφτηκε από εκείνους που έχουν πιστοποιηθεί ως εκπρόσωποι του Θεού για τους σκοπούς της αποκάλυψης;
- c. Είναι αυθεντικό και δεν έρχεται σε αντίθεση με γνωστά αυθεντικά γραπτά;
- d. Παραλήφθηκε (δηλαδή, συλλέχτηκε, διαβάστηκε και χρησιμοποιήθηκε) από τον λαό του Θεού (Ισραήλ στο Παλαιό, η εκκλησία στο Νέο) αμέσως μετά τη σύνθεσή;
- e. Γράφτηκε από έγκυρο συγγραφέα, θεμέλιο λίθο της εκκλησίας ή αυτόπτη μάρτυρα των γεγονότων;
- f. Οι άνθρωποι που γνώριζαν τα υποτιθέμενα γεγονότα είχαν την ευκαιρία να τα δοκιμάσουν; Για να μπορούν να ελεγχθούν, πρέπει να έχουν συμβεί κατά τη διάρκεια της ζωής εκείνων που κρίνουν την αυθεντικότητά τους. 30

Τα παραδείγματα που αναφέρονται παρακάτω έχουν αποκλειστεί στις περισσότερες Βίβλους, αλλά υπάρχουν πολλά περισσότερα. 31Αυτά μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- a) γράφτηκε πολύ αργά
- b) δεν γράφτηκε από απόστολο ή στενό συνεργάτη
- c) αντέκρουε γνωστά αυθεντικά γραπτά (αιρετικά).

Τα Απόκρυφαήταν από χειρόγραφα των Ελληνικών Εβδομήκοντα για τα οποία δεν υπάρχουν εβραϊκές εκδοχές. 32

Η επιστολή του Κλήμεντος Γράφτηκε περίπου το 95-6 μ.Χ. στο όνομα της εκκλησίας της Ρώμης και συμπεριλήφθηκε σε ορισμένους πρώιμους κανονικούς καταλόγους. Ο Κλήμης

Α' είναι το παλαιότερο χριστιανικό χειρόγραφο που ΔΕΝ υπάρχει στον κανόνα. Η επιστολή κατηγοριοποιείται τώρα ως μέρος μιας ομάδας χειρογράφων που ονομάζεται «Αποστολικοί Πατέρες», μια ομάδα χειρογράφων που γράφτηκαν ενώ οι απόστολοι και άλλοι αυτόπτες μάρτυρες της ζωής του Ιησού Χριστού ήταν ακόμη ζωντανοί.

Το Didache: Η διδασκαλία του Κυρίου μέσω των Δώδεκα Αποστόλων στα Έθνη. Το Didache είναι ένα εγχειρίδιο ηθικής διδασκαλίας και εκκλησιαστικής πρακτικής γνωστό για τη λειτουργία της ευχαριστίας που δεν χρησιμοποιεί γλώσσα θυσίας. Η Διδάχη «χάθηκε» για αρκετούς αιώνες μέχρι που ανακαλύφθηκε ξανά το 1875 στη Μονή του Παναγίου Τάφου της Ιερουσαλήμ στην Κωνσταντινούπολη. Όπως ο Κλήμης Α', οι Διδάχες είναι τώρα μέρος μιας ομάδας χειρογράφων που ονομάζονται «Αποστολικοί Πατέρες», τα παλαιότερα γραπτά μιας ευρύτερης ομάδας που ονομάζεται «Πατέρες της Εκκλησίας».

Πρώτη Απολογία από τον Τζάστιν Μάρτυρ: Ο Ιουστίνος Μάρτυρας είναι ένας από τους πιο γνωστούς χριστιανούς απολογητές (υπερασπιστές της πίστης). Γεννήθηκε περίπου το 100 μ.Χ. στη Συχέμ της Σαμάρειας. Μεταστράφηκε στον Χριστιανισμό περίπου το 130. Τα έργα του Ιουστίνου αποτελούν πλέον μέρος μιας ομάδας χειρογράφων που ονομάζεται «Πατέρες της Εκκλησίας». Η πρώτη του απολογία επιδιώκει να διαψεύσει τους χριστιανούς από διάφορες κατηγορίες που τους είχαν απαγγελθεί και να δικαιολογήσει τη χριστιανική θρησκεία.

Το Ευαγγέλιο του Θωμά είναι ένα παράδειγμα βιβλίου που προήλθε από μια ομάδα που χαρακτηρίστηκε αιρετική. Είναι ένα γνωστικό έγγραφο. Από όλα τα χριστιανικά Γνωστικά χειρόγραφα που ήταν μεταξύ εκείνων που ανακαλύφθηκαν στο Nag Hammadi της Αιγύπτου το 1945, το Ευαγγέλιο του Θωμά έχει τις περισσότερες ομοιότητες με τα κανονικά βιβλία. Είναι μια συλλογή από 114 ρητά (λόγια) του Ιησού, πολλά παρόμοια με αυτά της Βίβλου και άλλα που θεωρούνται από τους μελετητές ως γνήσια λόγια του Χριστού. Ο Θωμάς πιθανότατα γράφτηκε στη Συρία περίπου το 140 Κ.Χ. (Χριστιανική ή Κοινή Εποχή).

Το Ευαγγέλιο του Θωμά για τη βρεφική ηλικία ξεκινά με μια ιστορία για τον πεντάχρονο Ιησού που φτιάχνει δώδεκα σπουργίτια από λάσπη. Χτυπά τα χέρια του. ζωντανεύουν και πετούν μακριά. Μια ωραία ιστορία, αλλά στην επόμενη ιστορία, το παιδί Ιησούς βρίζει ένα αγόρι και το κάνει να μαραζώσει. Αργότερα ο Ιησούς εξοργίζεται όταν ένα άλλο παιδί πέφτει στον ώμο του και το σκοτώνει! Αυτό το ευαγγέλιο, που μπορεί να είναι τόσο παλιό όσο τον δεύτερο αιώνα, είναι ένα διαφορετικό βιβλίο από το Γνωστικό Ευαγγέλιο του Θωμά.

Η ζωή του Αδάμ και της Εύας: Μια πιο λεπτομερής ιστορία δημιουργίας από ό,τι βρίσκεται στη Γένεση, αυτό το βιβλίο περιλαμβάνει ζηλόφθονους αγγέλους, ένα πιο δόλιο φίδι και περισσότερες πληροφορίες για την πτώση της Εύας από τη σκοπιά της.

The Book of Jubilees: Αυτό το σκοτεινό εβραϊκό κείμενο προσφέρει μια απάντηση σε μια ερώτηση που εξοργίζει τους Χριστιανούς για αιώνες -- αν ο Αδάμ και η Εύα είχαν μόνο γιους και αν δεν υπήρχαν άλλοι άνθρωποι, ποιος γέννησε την ανθρωπότητα; Αυτό το κείμενο αποκαλύπτει ότι ο Αδάμ και η Εύα είχαν εννέα παιδιά και ότι η μικρότερη αδερφή του Κάιν, Αουάν, έγινε σύζυγός του. Η ιδέα ότι η ανθρωπότητα γεννήθηκε από αιμομιξία θα ήταν ριζοσπαστική -- και αιρετική.

Το Βιβλίο του Ενώχ: Αυτό το βιβλίο διαβάζεται σαν μια σύγχρονη ταινία δράσης, που μιλάει για πεσμένους αγγέλους, αιμοδιψείς γίγαντες, μια γη που είχε γίνει το σπίτι μιας ολοένα και πιο ελαττωματικής ανθρωπότητας και μια θεϊκή κρίση που έπρεπε να εκδοθεί αν και αρνήθηκε μια θέση στις περισσότερες Δυτικές Βίβλους. έχει χρησιμοποιηθεί για αιώνες από Αιθίοπες χριστιανούς. Μεγάλα τμήματα αυτού του βιβλίου βρέθηκαν ως μέρος των Χειρογράφων της Νεκράς Θάλασσας.

Το Πρωτοευαγγέλιο του Ιακώβου: Αυτό το βιβλίο προσφέρει λεπτομέρειες για τη ζωή της Παναγίας, των γονιών της, της γέννησής της και της νεότητάς της, ιστορίες που δεν βρίσκονται στα Ευαγγέλια της Καινής Διαθήκης αλλά αγαπήθηκαν από πολλούς πρώτους Χριστιανούς.

Το Ευαγγέλιο της Μαρίας: Αυτό το Γνωστικό Κείμενο αποκαλύπτει ότι η Μαρία η Μαγδαληνή μπορεί να ήταν απόστολος, ίσως ακόμη και κορυφαίος απόστολος, όχι πόρνη. Ενώ ορισμένα κείμενα στη Βίβλο φαίνεται να αρνούνται στις γυναίκες τη φωνή τους στη χριστιανική κοινότητα, αυτό το κείμενο βοηθά να πυροδοτήσει τη συζήτηση για τον ρόλο των γυναικών στην εκκλησία.

Το Ευαγγέλιο του Νικοδήμου: Αυτή είναι η ιστορία της δίκης και της εκτέλεσης του Ιησού και της κάθοδός του στην κόλαση. Σύμφωνα με αυτό το ευαγγέλιο, ο Σωτήρας επιβεβαιώνει τη δύναμή του πάνω στον Σατανά ελευθερώνοντας πατριάρχες όπως ο Αδάμ, ο Ησαΐας και ο Αβραάμ από την Κόλαση.

Η Αποκάλυψη του Πέτρου: Η αποκάλυψη του Πέτρου υποδηλώνει ότι υπάρχει διέξοδος από την τιμωρία για τους κακούς και υπονοεί ότι η απειλή της αποκάλυψης είναι ένας τρόπος για να τρομάξει ο Θεός τους ανθρώπους να ζήσουν μια ηθική ζωή και να διαπράξουν λιγότερες αμαρτίες.

4. Μεταφραστικές Θεωρίες πρέπει να καθοριστούν μέθοδοι που θεωρούνται καταλληλότερες.

- A. Πολύ κυριολεκτικά (Προσπάθειες διατήρησης της γραμματικής μορφής, της δομής της πρότασης και της συνέπειας της χρήσης της λέξης). Η Literal Translation του Young και οι Interlinear Bibles είναι παραδείγματα
- B. Τροποποιημένη κυριολεκτική ή τυπική ισοδυναμία – λέξη προς λέξη.
- Γ. Δυναμική Ισοδυναμία – σκέψη για σκέψη. Η Δυναμική Ισοδυναμία έχει περισσότερη υποκειμενικότητα και παράφραση που σχετίζεται με αυτή τη θεωρία, συμβάλλοντας σε κάποια βαριά κριτική, αλλά γενικά πολύ πιο ευανάγνωστη.
- Δ. Αδικαιολόγητα Ελεύθερη (Γνώμη των μεταφραστών με παράφραση ως προς το νόημα με ελάχιστη ή καθόλου προσοχή στη μορφή).
- E. Γλωσσική ή πλησιέστερη φυσική ισοδύναμη μετάφραση

5. Οικογένεια κειμένου χειρογράφου και τύπος κειμένου προς χρήση. Ποιο χειρόγραφο πρέπει να χρησιμοποιηθεί τα παλαιότερα διαθέσιμα χειρόγραφα. π.χ., αυτά γύρω στο 350 μ.Χ. ή τα πιο διαθέσιμα αντίγραφα αλλά χρονολογούνται πολύ αργότερα;

6. Παραμείνετε πιστοί στις αρχικές λέξεις και νοήματα. Πολλές λέξεις στη γλώσσα λήψης έχουν ποικίλες έννοιες όπως και η γλώσσα μεταφοράς. Ως εκ τούτου, πρέπει να δοθεί πολλή σκέψη για να αποφασιστεί η καταλληλότερη λέξη στη γλώσσα λήψης που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για να μεταφέρει το νόημα του πρωτοτύπου. Ένα παράδειγμα μιας σε προηγούμενες και τρέχουσες μεταφράσεις είναι η ελληνική λέξη βαπτίζω που σημαίνει

βυθίζω, βυθίζω ή βυθίζω (θάβω). Πρέπει να μεταφραστεί ως βυθίζω, ρίχνω ή πασπαλίζω; Σε αυτή την περίπτωση, οι μεταφραστές υποχώρησαν στις πολιτικές πιέσεις μη μεταφράζοντας αλλά δημιούργησαν μια νέα λέξη, το βαφτίζω, μεταφράζοντας την ελληνική λέξη. Αυτό επέτρεψε στη νέα λέξη να συμπεριλάβει τις τρέχουσες πρακτικές στη σημασία της. Επομένως, οι πιέσεις και η πολιτική ξεπέρασαν την ακεραιότητα.

Οι ιδιωματικές εκφράσεις μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα αν δεν κατανοηθούν, π.χ. η αγγλική φράση "fox in the hen house" δεν έχει καμία σχέση με αλεπούδες ή κοτέτσι στην σημασία της. Κάποιος μπορεί να μην γνωρίζει καν ότι τέτοιες εκφράσεις χρησιμοποιούνται στη γλώσσα μεταφοράς. Επίσης, δεδομένου ότι δεν υπήρχαν κενά ή σημεία στίξης στα χειρόγραφα UNCAL ή στα γράμματα, μια σειρά από γράμματα όπως "godisnowhere" θα μπορούσε να σημαίνει "Ο Θεός δεν είναι πουθενά" ή "Ο Θεός είναι τώρα εδώ". Το πλαίσιο πρέπει να καθορίσει ποιο είναι το σωστό.

Δυσκολίες στη μετάφραση λέξη προς λέξη³³

Η μετάφραση λέξη προς λέξη είναι αδύνατη καθώς διαφορετικές γλώσσες έχουν διαφορετικές διαθέσεις και χρόνους που δεν μεταφέρονται σε άλλες γλώσσες. Για παράδειγμα, το εδάφιο 1 Κορινθίους 16:8-9 δηλώνει: «Αλλά θα παραμείνω στην Έφεσο μέχρι την Πεντηκοστή, γιατί άνοιξε μπροστά μου μια μεγάλη πόρτα για αποτελεσματική εργασία, και υπάρχουν πολλοί που με εναντιώνονται» (NIV).

Λέξη προς Λόγο: Θα συνεχιστεί αλλά στην Έφεσο μέχρι την Πεντηκοστή. Πόρτα για μένα άνοιξε μεγάλη και αποτελεσματική και οι αντίπαλοι πολλοί.

Μερικές φορές οι κυριολεκτικές μεταφράσεις δεν θα είχαν νόημα στα αγγλικά λόγω ελληνικών ευφημισμών ή μεταφορών. Πράξεις 17:18 (GWT) Μερικοί Επικούρειοι και Στωικοί φιλόσοφοι είχαν συζητήσεις μαζί του. Κάποιοι ρώτησαν: «Τι προσπαθεί να πει αυτός ο ανόητος που βαφτίζει (σπερμολόγος-συλλογέας σπόρων, μπαμπάς ή κουτσομπολιό); Άλλες μεταφράσεις αναφέρουν? «Φαίνεται να μιλάει για ξένους θεούς». Οι φιλόσοφοι είπαν αυτά τα πράγματα επειδή ο Παύλος έλεγε τα Καλά Νέα για τον Ιησού και έλεγε ότι οι άνθρωποι θα επέστρεφαν στη ζωή.

1 Θεσσαλονικείς 4:4 (NIV) ...να μάθει ο καθένας από εσάς να ελέγχει το σώμα του (Σκεύος κτάομαι εν αγιασμό) με τρόπο ιερό και έντιμο. [σκεύος, (σκεύος, εργαλείο, οικιακά σκεύη, οικιακός εξοπλισμός) κταομαι (να αποκτήσω, αποκτήσω, κατέχω, αποκτήσω, κατέχω, παρέχω, αγοράζω) εν (περίπου, μετά, κατά, σχεδόν, σε, συνολικά, μεταξύ, ως στο, πριν, μεταξύ) αγιασμό (αγνότητα, αγιότητα, αγιασμός, τιμή υπεροχή)]

Ορισμένες λέξεις έχουν διαφορετική σημασία ανάλογα με το πλαίσιο. Για παράδειγμα, η ελληνική λέξη σπλαγχνών - έντερα, σπλάχνα, στοργή, έλεος, οίκτο.

Για παράδειγμα στις Πράξεις 1:18 αναφέρει (NIV) «Με την ανταμοιβή που πήρε για την κακία του, ο Ιούδας αγόρασε ένα χωράφι. εκεί έπεσε με το κεφάλι, το σώμα του έσκασε και όλα τα έντερα του χύθηκαν έξω» και το εδάφιο Φιλιπησίους 1:8 (KJV) δηλώνει «Επειδή ο Θεός είναι το υπόμνημά μου, πόσο πολύ λαχταρώ όλους εσάς στα σπλάχνα (σπλαγχνών) του Ιησού Χριστός.»

Οι μελετητές της Βίβλου τείνουν να βασίζονται στη μετάφραση χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη κυριολεκτική θεωρία της μετάφρασης, τον εκλεκτικό τύπο κειμένου και την οικογένεια κειμένων της Αλεξάνδρειας. Ωστόσο, το NKJV χρησιμοποίησε τη βυζαντινή

οικογένεια, τον βυζαντινό τύπο και την Τροποποιημένη κυριολεκτική θεωρία, το ASV χρησιμοποίησε την αλεξανδρινή ή δυτική οικογένεια, τον τύπο Westcott-Hort και την τροποποιημένη κυριολεκτική θεωρία και το NIV χρησιμοποίησε την αλεξανδρινή ή δυτική οικογένεια, τον τύπο Westcott-Hort και το Dynamic Θεωρία Ισοδυναμίας. Η θεωρία της μετάφρασης της δυναμικής ισοδυναμίας είναι πιο υποκειμενική και επιρρεπής σε παράφραση, επομένως θεωρείται λιγότερο αξιόπιστη.

Πρώιμες μεταφράσεις

Οι πρώτοι μεταφραστές ξεκίνησαν με λίγα χειρόγραφα, αποσπάσματα και γραπτά των «Αποστολικών Πατέρων» και των πρώτων «Πατέρων της Εκκλησίας», όπως συχνά παρέθεταν από τα γραπτά των αποστόλων. Χρόνια αργότερα, η ανακάλυψη πολλών πρόσθετων εγγράφων οδήγησε σε νέο και βελτιωμένο ελληνικό κείμενο που γενικά διευκρίνιζε ορισμένα αμφισβητούμενα αποσπάσματα ή λέξεις ενώ εγείρει αμφιβολίες για άλλα.

Οι πρώτες μεταφράσεις της Καινής Διαθήκης μπορούν να δώσουν σημαντική εικόνα για τα υποκείμενα ελληνικά χειρόγραφα από τα οποία μεταφράστηκαν. 13

180 μ.Χ. Ξεκίνησαν οι πρώτες μεταφράσεις της Καινής Διαθήκης από την ελληνική σε λατινική, συριακή και κοπτική εκδοχή.

195 μ.Χ. Το όνομα της πρώτης μετάφρασης της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης στα λατινικά ονομάστηκε Παλαιά Λατινικά. Και οι δύο Διαθήκες έχουν μεταφραστεί από τα ελληνικά και δεν υπάρχουν σήμερα αντίγραφα. Τμήματα της Παλαιάς Λατινικής βρέθηκαν σε αποσπάσματα του εκκλησιαστικού πατέρα Τερτυλλιανού, ο οποίος έζησε γύρω στο 160-220 μ.Χ. στη Βόρεια Αφρική και έγραψε πραγματείες για τη θεολογία.

300 μ.Χ. Το Παλαιό Συριακό ήταν μια μετάφραση της Καινής Διαθήκης από τα ελληνικά στα συριακά [μια αρμενική διάλεκτος πιθανώς για τους Ασύριους Μαρωνίτη και Χαλδαίο(η)].

300 μ.Χ. Οι Κοπτικές Εκδόσεις: Τα Κοπτικά μιλούσαν σε τέσσερις διαλέκτους στην Αίγυπτο. Η Βίβλος μεταφράστηκε σε καθεμία από αυτές τις τέσσερις διαλέκτους.

380 μ.Χ. Η παλαιά λατινική που ονομαζόταν και Italia θεωρήθηκε αναξιόπιστη. «Υπήρχε τότε μια πληθώρα μεταφράσεων που διαφέρουν μεταξύ τους, και δεν υπήρχε καμία διοικητική εξουσία στην οποία θα μπορούσε να γίνει έκκληση σε περίπτωση ανάγκης. Ήταν η εξέταση της χαοτικής κατάστασης των υπάρχουσών μεταφράσεων, με τις αποκλίσεις τους και παραλλαγές, που ώθησαν τον [Πάπα] Δαμασό να αναθέσει στον Ιερώνυμο το έργο του και στον Ιερώνυμο να το αναλάβει».

14

"Οι περισσότεροι μελετητές πιστεύουν ότι όλη η Καινή Διαθήκη αρχικά συντάχθηκε στα ελληνικά. Οι τρεις κύριες κειμενικές παραδόσεις ονομάζονται μερικές φορές δυτικός τύπος κειμένου, αλεξανδρινός τύπος κειμένου και βυζαντινός τύπος κειμένου. Μαζί αποτελούν την πλειοψηφία της Καινής Διαθήκης χειρόγραφα. Υπάρχουν επίσης αρκετές αρχαίες εκδοχές σε άλλες γλώσσες, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι η συριακή (συμπεριλαμβανομένης της αρμονίας του ευαγγελίου Peshitta και του Diatessaron) και η λατινική (τόσο η Vetus Latina όσο και η Vulgate).

"Λίγοι μελετητές πιστεύουν στην αραμαϊκή πρωτοκαθεδρία - ότι μέρη της Ελληνικής Καινής Διαθήκης είναι στην πραγματικότητα μετάφραση ενός αραμαϊκού πρωτοτύπου, ιδιαίτερα του Ευαγγελίου του Ματθαίου. Από αυτούς, ένας μικρός αριθμός αποδέχεται τη συριακή Peshitta ως αντιπροσωπευτική του πρωτοτύπου, ενώ οι περισσότεροι πιστεύουν μια πιο κριτική προσέγγιση για την ανασύνθεση του αρχικού κειμένου».

«Κατά τον 4ο αιώνα τα λατινικά άρχισαν να αντικαθιστούν τα ελληνικά ως κοινή γλώσσα. Διάφορες λατινικές μεταφράσεις, συχνά ανακριβείς, διέρρευσαν σε κυκλοφορία. Η Εκκλησία χρειαζόταν επίσημη μετάφραση.

Λατινική Vulgate

"Ο Πάπας Δαμάσος ανέθεσε τη δουλειά στον Ιερώνυμο, τον θεολογικό του σύμβουλο και ίσως τον πιο λόγιο άνθρωπο της εποχής. Η μετάφραση του Ιερώνυμου, που ονομάζεται Λατινική Vulgate (που σημαίνει χυδαία ή κοινή) έγινε η Βίβλος του Μεσαίωνα."

Ο Ιερώνυμος ήταν μαθητής και μεγάλος θαυμαστής του φιλοσόφου-θεολόγου Ωριγένη, ο οποίος, αν και είχε μεγάλη επιρροή στη Δύση, δεν έγινε αποδεκτός από όλους ως ορθόδοξος.

Η παλαιά λατινική εκδοχή ή Itala, την οποία επρόκειτο να αναθεωρήσει ο Ιερώνυμος, χρονολογείται από τον δεύτερο αιώνα, όχι αργότερα από το 157 μ.Χ., όταν η Καινή Διαθήκη της μεταφράστηκε από ελληνικά χειρόγραφα εκείνης της περιόδου. Η πλειονότητα των αντιτύπων του αντιστοιχούσε ακόμη κυρίως με το παραδοσιακό κείμενο της Δύσης. Αλλά πολλοί είχαν υποστεί διαφθορά και έμοιαζαν περισσότερο με τα ελληνικά χειρόγραφα της λεγόμενης παράδοσης Ευσέβιο-Ωριγένη, επηρεασμένοι και εν μέρει συνθέτοντας αιρετικές και ακόμη και ημειδωλολατρικές διαφθορές που είχαν γίνει ανεξέλεγκτες ήδη από το 200 μ.Χ. Και ο Ιερώνυμος έτεινε να αναθεωρήσει υπέρ από αυτά και η θεολογική του μεροληψία περισσότερο από ό,τι υπέρ της παλαιότερης πλάγιας γραφής ή Itala, και περιελάμβανε αρκετά απόκρυφα βιβλία. Και, παρόλο που ελέγχθηκε εν μέρει από μερικούς ισχυρούς μελετητές στη Δύση, εκθέτοντας τον και τα διεφθαρμένα ελληνικά χειρόγραφα στα οποία έδωσε προτεραιότητα, το αποτέλεσμα ήταν ωστόσο ότι με την πάροδο του χρόνου «ο Ωριγενισμός πλημμύρισε την Καθολική Εκκλησία μέσω του Ιερώνυμου, του πατέρα του Λατινικός Χριστιανισμός».

Η Λατινική Βουλγάτα έγινε η Βίβλος της Δυτικής Εκκλησίας μέχρι την Προτεσταντική Μεταρρύθμιση το 1500. Συνεχίζει να είναι η έγκυρη μετάφραση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας μέχρι σήμερα.

Με το πέρασμα των αιώνων τα λατινικά έγιναν η γλώσσα των μορφωμένων αλλά όχι η γλώσσα που μιλούσαν οι περισσότεροι άνθρωποι. Η Βίβλος θα διαβαζόταν στα Λατινικά αλλά οι μάζες δεν μπορούσαν να την καταλάβουν. «Η παλαιότερη έντυπη έκδοση της Καινής Διαθήκης στα ελληνικά εμφανίστηκε το 1516 από τον Τύπο Froben. Συντάχθηκε από τον Desiderius Erasmus με βάση τα λίγα πρόσφατα ελληνικά χειρόγραφα, όλα της βυζαντινής παράδοσης, [μόνο πέντε ή έξι όψιμα χειρόγραφα που χρονολογούνται από τα χειρόγραφα του δέκατου έως του δέκατου τρίτου αιώνα και θεωρούνταν κατώτερα από τα προηγούμενα (η) που είχε στη διάθεσή του, τα οποία ολοκλήρωσε μεταφράζοντας από τη Βουλγάτα μέρη για τα οποία δεν είχε ελληνικό κείμενο. Παρήγαγε τέσσερις μεταγενέστερες εκδόσεις του κειμένου Ο Έρασμος ήταν ένας βαθιά

θηρσκευόμενος Ρωμαιοκαθολικός, αλλά η προτίμησή του για τη κειμενική παράδοση που αντιπροσωπεύεται στο βυζαντινό ελληνικό κείμενο της εποχής και όχι στη Λατινική Βουλγάτα οδήγησε στο να τον αντιμετωπίζουν με καχυποψία ορισμένες αρχές της Εκκλησίας του.

Textus Receptus

«Η πρώτη έκδοση με κριτική συσκευή (παραλλαγή αναγνώσεων σε χειρόγραφα) δημιουργήθηκε από τον τυπογράφο Robert Estienne από το Παρίσι το 1550. Ο τύπος του κειμένου που τυπώθηκε σε αυτήν την έκδοση και σε αυτά του Erasmus έγινε γνωστός ως Textus Receptus (Λατινικά σημαίνει «ληφθέν κείμενο», ένα όνομα που του δόθηκε στην έκδοση Elzevier του 1633, το οποίο το ονόμασε το κείμενο «nunc ab omnibus receptum» («τώρα ελήφθη από όλους») σε αυτό, οι Εκκλησίες της Προτεσταντικής Μεταρρύθμισης στήριζαν τις μεταφράσεις τους σε δημόσιες γλώσσες, όπως η έκδοση King James.

"Η ανακάλυψη παλαιότερων χειρογράφων, όπως ο Codex Sinaiticus και ο Codex Vaticanus, οδήγησε τους μελετητές να αναθεωρήσουν τη γνώμη τους για αυτό το κείμενο. Η κριτική έκδοση του Karl Lachmann το 1831, βασισμένη σε χειρόγραφα που χρονολογούνται από τον τέταρτο αιώνα και νωρίτερα, είχε ως στόχο να αποδείξει ότι το Textus Receptus πρέπει τελικά να απορριφθεί. Τα μεταγενέστερα κριτικά κείμενα βασίζονται σε περαιτέρω επιστημονική έρευνα και στην εύρεση θραυσμάτων παπύρου που χρονολογούνται σε ορισμένες περιπτώσεις μέσα σε λίγες δεκαετίες από τη σύνθεση των κειμένων της Καινής Διαθήκης σχεδόν όλες οι σύγχρονες μεταφράσεις ή αναθεωρήσεις παλαιότερων μεταφράσεων έχουν γίνει, για περισσότερο από έναν αιώνα, αν και μερικοί άνθρωποι, εν μέρει λόγω πίστης στις μεταφράσεις της εποχής της Προτεσταντικής Μεταρρύθμισης, προτιμούν ακόμη το Textus Receptus ή την παρόμοια «βυζαντινή πλειοψηφία». Κείμενο'."

Άλλες πρώτες μεταφράσεις της Βίβλου ήταν στα αρμενικά, γεωργιανά και αιθιοπικά, σλαβικά και γοτθικά».

Κατά τον 14ο και 15ο αιώνα, η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία απαγόρευσε ακόμη και τη δημοσίευσή τους, όπως και η Βρετανική Αυτοκρατορία.

Μετάφραση στη γλώσσα του κοινού ανθρώπου

Η πρώτη ευρωπαϊκή μετάφραση της Βίβλου έγινε στα αγγλικά το 1382.

1382 μ.Χ. - Γουίκλιφ

Η πρώτη πλήρης αγγλική μετάφραση της Βίβλου έγινε από τη Λατινική Vulgate από τον John Wycliffe και τους οπαδούς του. Έστειλε πλανόδιους κήρυκες, Lollards, σε όλη την Αγγλία που ενέπνευσε μια πνευματική επανάσταση.³⁴ Το έργο του Wycliffe ήταν 200 χρόνια λίγο-πολύ πριν από αυτό του Luther ή Tyndale. Όλα τα έργα του Wycliffe καταδικάστηκαν στο Συμβούλιο της Φλωρεντίας το 1415.

1408 Συμβούλιο της Οξφόρδης

Αυτό το συμβούλιο απαγόρευε τις μεταφράσεις της Βίβλου στη δημοτική γλώσσα, εκτός εάν εγκριθεί από την εκκλησιαστική αρχή.

1454-1456 - Guttenburg

Η πρόσβαση στη Βίβλο αυξήθηκε δραματικά με την εφεύρεση του τυπογραφείου από τον

Guttenburg.

1525 - Βίβλος του Tyndale

Η αγγλική μετάφραση της Καινής Διαθήκης από τον Tyndale έγινε από το ελληνικό κείμενο του Erasmus και συγκρίθηκε με τη Vulgate. Το 1536, ο Tyndale θανατώθηκε.

1534 - Βίβλος του Λούθηρου

Μέχρι εκείνη τη στιγμή, ο Λούθηρος είχε μεταφράσει ολόκληρη τη Βίβλο στα γερμανικά (τέλειωσε πρώτος την Καινή Διαθήκη). Μια έκδοση δημοσιεύτηκε το 1541 στη Wittenberg. Στη μετάφραση της Παλαιάς Διαθήκης, ο Λούθηρος απέκλεισε τα Απόκρυφα από τον κανόνα. Έδινε επίσης μεγαλύτερη αξία σε ορισμένα βιβλία της Καινής Διαθήκης παρά σε άλλα, θεωρώντας τον Ιάκωβο, τον Ιούδα, τους Εβραίους και την Αποκάλυψη ως κατώτερα.

1535 Miles Coverdale

Ο Κόβερντεϊλ, ο πρώτος προτεστάντης επίσκοπος του Έξετερ, δημοσίευσε τη μετάφρασή του στην αγγλική Βίβλο, η οποία μεταφράστηκε από τα λατινικά και τα γερμανικά.

1539 Η Μεγάλη Βίβλος

Γνωστή και ως Βίβλος του Κρόμγουελ, ήταν η πρώτη αγγλική Βίβλος που εγκρίθηκε για δημόσια χρήση σε εκκλησίες. Αναθεωρήθηκε το 1561 και ήταν τότε γνωστή ως Βίβλος του Επισκόπου.

1557 Βίβλος της Γενεύης

Η μόνη μετάφραση της Καινής Διαθήκης που δημοσιεύτηκε κατά τη διάρκεια της βασιλείας της Mary Tudor, ήταν πιθανότατα η Βίβλος που διαβάστηκε από τον Σαίξπηρ και παρέμεινε η οικογενειακή Βίβλος στην Αγγλία μέχρι τον Εμφύλιο Πόλεμο (1642). Το κείμενο χωρίστηκε σε στίχους για πρώτη φορά σε οποιαδήποτε αγγλική Βίβλο.

1610 Καθολική Βίβλος

Εκδόθηκε μια καθολική αγγλική μετάφραση της Παλαιάς Διαθήκης. Νωρίτερα, μια Καινή Διαθήκη είχε μεταφραστεί στο Rheims, και κάποιιοι ισχυρίστηκαν ότι ο Βασιλιάς Ιάκωβος ήταν υπόχρεος σε αυτήν.

1611 King James (Εξουσιοδοτημένη έκδοση)

Η πιο διάσημη αγγλική μετάφραση της Βίβλου παραγγέλθηκε από τον Βασιλιά Ιάκωβο και συμπεριέλαβε τα Απόκρυφα ως παράρτημα. «Ο Τζέιμς έδωσε οδηγίες στους μεταφραστές που είχαν σκοπό να εγγυηθούν ότι η νέα έκδοση θα συμμορφωνόταν με το εκκλησιολογία και αντικατοπτρίζουν το επισκοπικό δομή της Εκκλησίας της Αγγλίας και η πίστη της σε ένα χειροτονήθηκε κληρικός [Daniell 2003, σελ. 438]. Η μετάφραση έγινε από 47 μελετητές, οι οποίοι ήταν όλοι μέλη της Εκκλησίας της Αγγλίας [Daniell 2003, σελ. 436].» 34α Εφόσον εγκρίθηκε από τον Βασιλιά Ιάκωβο, έγινε γνωστό ως Εξουσιοδοτημένη Βίβλος.

1885 Αναθεωρημένη Έκδοση

1901 American Standard Version

1946 Αναθεωρημένη τυπική έκδοση

Αυτή η έκδοση είναι μια αναδιατύπωση προηγούμενων αγγλικών μεταφράσεων, αντικαθιστώντας τα σύγχρονα ιδιώματα για την αρχαϊκή γλώσσα. Το Aprocrypha μεταφράστηκε έτσι το 1957 και μια καθολική έκδοση του RSV εμφανίστηκε το 1966. Η Νέα Αναθεωρημένη Τυπική Έκδοση κυκλοφόρησε το 1998.

1978 Νέα διεθνής έκδοση

Αυτή η μετάφραση, που έγινε από τους Ευαγγελικούς και βασιζόμενη απευθείας στις πρωτότυπες γλώσσες, ολοκληρώθηκε μετά από πάνω από δύο δεκαετίες μελέτης.

1982 Νέα έκδοση King James

Δεν είναι μια νέα μετάφραση - απλώς μια αναθεώρηση της έκδοσης King James σε πιο σύγχρονα αγγλικά, επομένως με τις ίδιες αδυναμίες με το KJV

1988 Νέα αναθεωρημένη τυπική έκδοση

Αυτή η έκδοση επιμένει σε γλώσσα ουδέτερη ως προς το φύλο και δημιουργήθηκε από μια επιτροπή προτεσταντών και καθολικών μελετητών, η οποία περιλάμβανε επίσης έναν Εβραίο λόγιο. 35

1995 Ο Λόγος του Θεού προς τα Έθνη (GWT) Ο ΛΟΓΟΣ ΘΕΟΥ χρησιμοποιεί μια μέθοδο γλωσσικής μετάφρασης -- παρόμοια με την ευρέως αποδεκτή μέθοδο μετάφρασης που χρησιμοποιούν οι ιεραπόστολοι μεταφραστές σε όλο τον κόσμο σήμερα. Ως αποτέλεσμα, διαβάζεται πιο εύκολα, είναι κυριολεκτικά πιο ακριβές και μεταδίδει το επιδιωκόμενο νόημα της Βίβλου πιο καθαρά και φυσικά από οποιαδήποτε άλλη αγγλική μετάφραση. 36

2001 Αγγλική τυπική έκδοση (ESV)

Σε αντίθεση με πολλές σύγχρονες παραφράσεις, οι οποίες ακολουθούν την προσέγγιση της Δυναμικής Ισοδυναμίας (DE), το ESV «επιδιώκει όσο το δυνατόν περισσότερο να συλλάβει την ακριβή διατύπωση του αρχικού κειμένου και το προσωπικό ύφος κάθε συγγραφέα της Βίβλου». Στόχος της, λοιπόν, ήταν η παραγωγή μιας «λέξης προς λέξη» έκδοση. Τα κείμενα στην πρωτότυπη γλώσσα που χρησιμοποιήθηκαν στο έργο ήταν το Μασορετικό κείμενο για την Παλαιά Διαθήκη, Biblia Hebraica Stuttgartensia (1983 - 2η Έκδοση) και για την Καινή Διαθήκη, Η Ελληνική Νέα Διαθήκη (1993 - 4η έκδοση. UBS) και Novum Testamentum Graece (Nestle/Aland - 27η έκδ.). Η αγγλική απόδοση αυτής της νέας έκδοσης είναι κάπως ανάλογη με το RSV του 1971, μείον τα φιλελεύθερα στοιχεία αυτής της μετάφρασης. 37

Καμία τέλεια μετάφραση της Βίβλου.

- A. Οι μεταφραστές της Βίβλου δεν είναι θεόπνευστοι. Β. Μόνο τα πρωτότυπα αυτόγραφα ήταν εμπνευσμένα από τον God. C. Όλες οι εκδόσεις έχουν αδυναμίες και διαφορές.
- PE. Οι μεταφραστές φέρνουν μια προσωπική προκατάληψη στη μετάφρασή τους.

Είναι καλή πρακτική να διαβάζετε κυρίως από την ίδια έκδοση αλλά όχι αποκλειστικά. Εάν, για παράδειγμα, διαβάζετε κυρίως το NKJV (Βυζαντινή οικογένεια, Βυζαντινός τύπος και Τροποποιημένη κυριολεκτική θεωρία) μπορεί να σας φανεί χρήσιμο να διαβάσετε επίσης το NASV (Αλεξανδρική ή Δυτική οικογένεια, τύπος Westcott-Hort, και η Τροποποιημένη κυριολεξία ή το NIV (Αλεξανδρινή, θεωρία τύπου Westcott-Hort και Δυναμική Ισοδυναμία Αν και η NIV

είναι εύκολη στην ανάγνωση, χρησιμοποιεί τη λιγότερο αξιόπιστη θεωρία μετάφρασης της δυναμικής ισοδυναμίας, η οποία είναι πιο υποκειμενική και επιρρεπής σε παράφραση.

Αδυναμίες στις Μεταφράσεις

Έκδοση King James³⁸ Στις αρχές του 17ου αιώνα γίνονταν πολλοί θρησκευτικοί αγώνες: Καθολικοί εναντίον Αγγλικανών ..... το Κόμμα του Προκαθήμενου εναντίον των Πουριτανών ..... Καλβινιστές εναντίον των Μη Καλβινιστών θεολόγων ... . και πολλές άλλες τέτοιες συγκρούσεις. Αυτοί οι μεταφραστές έφεραν μαζί τους στο έργο τους της μετάφρασης και της αναθεώρησης τα διάφορα θρησκευτικά τους υπόβαθρα και προκαταλήψεις. Στην πραγματικότητα, ανεξάρτητα από το πόσο προσεκτικός είναι ένας μεταφραστής, ή πόσο ειλικρινής και ειλικρινής, ή πόσο αντικειμενικός και αμερόληπτος προσπαθεί να είναι, οι προκαταλήψεις και οι πεποιθήσεις του θα εξακολουθούν να επηρεάζουν τη δουλειά του σε κάποιο αξιοσημείωτο βαθμό. Για παράδειγμα, ορισμένα χωρία στο KJV αντανακλούν ξεκάθαρα μια καλβινιστική προοπτική.

1 --- Στις Πράξεις 2:47 το KJV διαβάζει, "Και ο Κύριος πρόσθετε στην εκκλησία καθημερινά όσους έπρεπε να σωθούν." Ο πραγματικός ελληνικός ρηματικός τύπος εδώ είναι: «αυτοί που σώζονται». Η αναδιατύπωση του KJV (από "είναι" σε "πρέπει") γίνεται αισθητή από ορισμένους μελετητές ότι αντικατοπτρίζει τα δόγματα της εκλογής και του προκαθορισμού.

#2 --- Στο εδάφιο Γαλάτες 5:17 το KJV διαβάζει: «...ώστε να μην μπορείτε να κάνετε τα πράγματα που θα θέλατε». Το συγκεκριμένο ρήμα εμφανίζεται στην Υποτακτική διάθεση στο ελληνικό κείμενο. Επομένως, είναι δήλωση υπό όρους, όχι απόλυτη δήλωση! Η σωστή μετάφρασή του θα ήταν, "ώστε να μην κάνετε..." Αποτυγχάνοντας να μεταφράσετε σωστά αυτόν τον ρηματικό τύπο, το KJV υποδηλώνει έλλειψη ελεύθερης βούλησης, που είναι ένα άλλο ισχυρό καλβινιστικό δόγμα.

#3 --- Στο εδάφιο Εβραίους 6:6 το KJV διαβάζει, "Εάν πέσουν μακριά." Η λέξη "αν" δεν υπάρχει στο πρωτότυπο ελληνικό κείμενο. έχει προστεθεί από τους μεταφραστές του KJV. Το κείμενο στην πραγματικότητα λέει, "και έχοντας πέσει μακριά." Αυτή είναι μια δήλωση απόλυτου γεγονότος, ωστόσο οι μεταφραστές του KJV την έχουν αλλάξει σε δήλωση υπό όρους. Κάνοντάς το πιο υποθετικό, αφήνεται στον αναγνώστη το συμπέρασμα ότι η δήλωση είναι απίθανη στην καλύτερη περίπτωση, υποστηρίζοντας έτσι το καλβινιστικό δόγμα της Αιώνιας Ασφάλειας του Πιστού ή «Once Saved, Always Saved» (το «P» στη θεολογία TULIP - -- Επιμονή των Αγίων).

#4 --- Στο εδάφιο Εβραίους 10:38 το KJV διαβάζει, «Τώρα ο δίκαιος θα ζήσει με πίστη· αλλά αν κάποιος οπισθοχωρήσει, η ψυχή μου δεν θα τον ευχαριστηθεί». Στο κείμενο προστέθηκαν οι λέξεις «οποιοσδήποτε άντρας». Το πραγματικό υποκείμενο του ρήματος "σύρω πίσω" είναι "ο δίκαιος άνθρωπος". Οι Καλβινιστές, ωστόσο, δεν πιστεύουν ότι ο «δίκαιος άνθρωπος» μπορεί να οπισθοχωρήσει αφού πλησιάσει, έτσι η διατύπωση του στίχου άλλαξε για να αντικατοπτρίζει καλύτερα το ψεύτικο δόγμα τους. Η σωστή ανάγνωση του στίχου είναι: «...αλλά αν οπισθοχωρήσει», με το προηγούμενο του «αυτός» να είναι «ο δίκαιος άνθρωπος».

#5 --- Υπάρχουν επτά αποσπάσματα όπου το KJV έχει τη φράση "να μετατραπεί" (Passive Voice), όταν αυτά τα ρήματα είναι στην πραγματικότητα στην Ενεργή φωνή. Αυτό αλλάζει τη

σημασία του ρήματος. Αντί για το άτομο που εκτελεί τη δράση του ρήματος, η δράση του ρήματος εκτελείται πάνω στο άτομο. Οι Καλβινιστές πίστευαν ότι η μεταστροφή ήταν παθητική από την πλευρά του ανθρώπου. Το άτομο ενεργήθηκε από μια εξωτερική πηγή: το Άγιο Πνεύμα. Έτσι, αν ο Θεός επέλεξε να σας σώσει, εσείς σωθήκατε ανεξάρτητα από το ποιο θα μπορούσε να είναι το θέλημά σας στο θέμα. Αυτό είναι το "εγώ" στη θεολογία της ΤΟΥΛΗΠΙΑΣ --- Ακαταμάχητη Χάρη του Θεού. Το εδάφιο Πράξεις 3:19 είναι ένα παράδειγμα αυτής της δογματικής χειραγώγησης του κειμένου.

Νέα διεθνής έκδοση³⁹ Όπως παραδέχονται ελεύθερα οι ίδιοι οι μεταφραστές του NIV, αυτή η μετάφραση δεν είναι χωρίς αδυναμίες και ελαττώματα. Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα προκύπτει από τη φιλοσοφία της μετάφρασης (Dynamic Equivalence). Η βασική φύση αυτού του προβλήματος είναι: Όταν κάποιος εγκαταλείπει την προσπάθεια για μια κυριολεκτική, λέξη προς λέξη μετάφραση, και αντ' αυτού επιδιώκει να δώσει το μήνυμα του κειμένου, υπάρχει πάντα ο κίνδυνος οι μεταφραστές να μην κατανοήσουν πλήρως αυτό το μήνυμα, και έτσι αποδίδουν λανθασμένα το απόσπασμα στη μετάφρασή τους.

Το προς Ρωμαίους 1:17 είναι ένα τέλει παράδειγμα αυτού. Το NIV διαβάζει: «Επειδή στο ευαγγέλιο αποκαλύπτεται μια δικαιοσύνη από τον Θεό, μια δικαιοσύνη που είναι με πίστη από την πρώτη έως την τελευταία». Υπήρξε τέτοια δημόσια κατακραυγή για αυτή την απόδοση που οι μεταφραστές ένιωσαν υποχρεωμένοι να βάλουν το πιο κυριολεκτικό «από πίστη σε πίστη» σε μια υποσημείωση στις μεταγενέστερες εκδόσεις τους.

#1 --- Το εδάφιο Εφεσίου 1:13 αφήνει την εντύπωση στο μυαλό πολλών ότι κάποιος «περιλαμβάνεται στον Χριστό» στο σημείο που ακούει «τον λόγο της αλήθειας» και ότι στη συνέχεια σφραγίζεται με το Άγιο Πνεύμα όταν πιστεύει. Η διατύπωση εδώ είναι πολύ ατυχή και σίγουρα υπονοεί το δόγμα της σωτηρίας μόνο με πίστη, το οποίο είναι μια άμεση αντίφαση τέτοιων περικοπών όπως ο Γαλ. 3:27 και Πράξεις 2:38.

#2 --- Το Ψαλμός 51:5 είναι ίσως ένα από τα πιο επικρινόμενα εδάφια στο NIV: "Σίγουρα ήμουν αμαρτωλός από τη γέννησή μου, αμαρτωλός από τη στιγμή που με συνέλαβε η μητέρα μου." Αυτό φαίνεται να διδάσκει ξεκάθαρα το ψεύτικο δόγμα του «κληρονομικού αμαρτήματος» (ή του «προπατορικού αμαρτήματος»), το οποίο με τη σειρά του έχει οδηγήσει σε τέτοιες ψευδείς πρακτικές όπως το βάπτισμα των βρεφών.

#3 --- Το εδάφιο προς Ρωμαίους 10:10 στο NIV διαβάζει, «Διότι με την καρδιά σου πιστεύεις και δικαιώνεσαι, και με το στόμα σου ομολογείς και σώζεσαι». Όπως και το #1 παραπάνω, αυτό φαίνεται να συνεπάγεται δικαιοσύνη και σωτηρία στο σημείο της ομολογημένης πίστης, εκτός από την υπακοή. Στην πραγματικότητα, το ρήμα "είναι" δεν υπάρχει στο ελληνικό κείμενο εδώ. Είναι μάλλον η πρόθεση eis που σημαίνει «προς». Επίσης, σημειώνοντας τα συμφραζόμενα των γύρω στίχων, θα δει κανείς καθαρά ότι τα ρήματα που ασχολούνται με τη σωτηρία και δεν ντροπιάζονται είναι μέλλοντα. Όλα αυτά δείχνουν ξεκάθαρα ότι αυτά τα πράγματα αναμένονται μέσω της εξομολόγησης και της πίστης/πίστης, και δεν έχουν ήδη αποκτηθεί.

#4 --- Α' Κορινθίους 13:10 στο NIV λέει, "Όταν όμως έρχεται η τελειότητα, το ατελές εξαφανίζεται." Αυτό το απόσπασμα λέει κυριολεκτικά, «Αλλά όταν έρχεται αυτό που είναι τέλει» ή «όταν έρθει το τέλει». Η λέξη "τελειότητα" που χρησιμοποιείται στο NIV θεωρείται

από πολλούς ως πολύ γενική και μη ειδική και ότι άνοιξε την πόρτα για την ερμηνεία ότι η εποχή των θαυμάτων και των γλωσσών δεν έχει παρέλθει ακόμη.

#5 --- Μερικές φορές οι υποσημειώσεις μπορεί να είναι αιτία σύγχυσης στον αναγνώστη μιας συγκεκριμένης έκδοσης. Αυτό συμβαίνει σε μια υποσημείωση στο Α' Τιμόθεο 3:11. Αναφορικά με τους διακόνους, ο Παύλος γράφει, «οι γυναίκες τους πρέπει να είναι...» Σε μια υποσημείωση, το NIV λέει, «Η: «διακόνισσες». Η ελληνική λέξη για τη «διάκονη», η οποία είναι διαφορετική από τη λέξη για Το «σύζυγος», δεν χρησιμοποιείται σε αυτόν τον στίχο! Το να υπονοείται σε μια υποσημείωση ότι ο Παύλος αναφέρεται σε αυτό το απόσπασμα σε διακόνισσες και όχι σε σύζυγους διακόνων, είναι πολύ παραπλανητικό για τον αναγνώστη.

Η Ζωντανή Βίβλος ⁴⁰

Όπως συμβαίνει με κάθε προσπάθεια ενός απλού ανθρώπου, αυτό το έργο είναι γεμάτο με κάποιες κραυγαλέες αδυναμίες και ελαττώματα. Προτού κάποιος κάνει χρήση της Ζωντανής Βίβλου (ή οποιασδήποτε έκδοχής, για εκείνο το θέμα), θα πρέπει να γνωρίζει αυτούς τους τομείς δυσκολίας.

1 --- Ο Kenneth Taylor είναι ένας προχιλιετικός, και δεδομένου ότι το LB αντικατοπτρίζει τις δικές του πεποιθήσεις (όπως ο ίδιος παραδέχεται), έχει πολλές προφανείς προχιλιετικές αποδόσεις. Για παράδειγμα, σημειώστε τα εξής: [μόνο ένα περιλαμβάνεται σε αυτήν τη μελέτη]

B' Τιμόθεο 4:1 --- "Και γι' αυτό σας παρακαλώ επίσημα ενώπιον του Θεού και ενώπιον του Χριστού Ιησού --- που κάποια μέρα θα κρίνει τους ζωντανούς και τους νεκρούς όταν εμφανιστεί να στήσει το βασίλειό του." Είναι η πεποίθηση των προγεννιαιστών ότι ο Κύριος δεν έχει ακόμη ιδρύσει το βασίλειό Του. Η εκκλησία είναι απλώς μια «μετά-σκέψη», ένα προσωρινό μέτρο μέχρι να επιστρέψει ο Χριστός στη γη για να εγκαταστήσει το βασίλειό Του, οπότε και θα βασιλεύσει στην Ιερουσαλήμ για 1000 χρόνια.

#2 --- Η Ζωντανή Βίβλος προωθεί το δόγμα του προπατορικού αμαρτήματος. Το Ψαλμός 51:5, για παράδειγμα, έχει το ίδιο πρόβλημα με το NIV. Το LB γράφει, "Αλλά γεννήθηκα αμαρτωλός, ναι, από τη στιγμή που με συνέλαβε η μητέρα μου." Στο εδάφιο Εφεσίου 2:3 λέει ο Παύλος: «Ξεκινήσαμε άσχημα, γεννηθήκαμε με κακές φύσεις και ήμασταν κάτω από την οργή του Θεού όπως όλοι οι άλλοι».

#3 --- Το δόγμα της «μόνο πίστης» προωθείται στη Ζωντανή Βίβλο. Το εδάφιο Ρωμαίους 4:12 διαβάζει, «Ο Αβραάμ βρήκε εύνοια στον Θεό μόνο με την πίστη». Αυτή η άποψη δεν μπορεί να εναρμονιστεί με τα εδάφια Ιακώβου 2:21-24. Αυτή η πίστη στη σωτηρία με πίστη τον οδήγησε να μεταφράσει λάθος το Κολοσσαείς 1:23 ως εξής: «...η μόνη προϋπόθεση είναι να πιστεύεις πλήρως την Αλήθεια».

#4 --- Στο Μάρκο 1:4 το βάπτισμα περιγράφεται στο LB ως "δημόσια ανακοίνωση της απόφασής τους να γυρίσουν την πλάτη στην αμαρτία", αντί να δηλώνουν ότι είναι για "άφεση αμαρτιών", όπως κάνει το αρχικό κείμενο. Το «νερό» του εδαφίου Ιωάννης 3:5 ερμηνεύεται σε μια υποσημείωση ως εξής: «Μερικοί νομίζουν ότι αυτό σημαίνει βάπτισμα στο νερό». Το πραγματικό νόημα, δηλώνει, είναι ότι αναφέρεται στην «φυσιολογική διαδικασία που παρατηρείται κατά τη διάρκεια κάθε ανθρώπινης γέννησης» (δηλαδή τα αμνιακά υγρά). Στο Α'

Πέτρου 3:21 ο Τέιλορ γράφει, «Στο βάπτισμα, δείχνουμε ότι σωθήκαμε». Αυτό σημαίνει ότι έχουμε ήδη σωθεί και μόλις βαφτιστήκαμε για να το δείξουμε.

#5 --- Στο Α' Κορινθίους 6:12 η Ζωντανή Βίβλος λέει, "Μπορώ να κάνω ό,τι θέλω αν ο Χριστός δεν έχει πει όχι." Ο Μάρτιν Λούθηρος υποστήριξε επίσης «Μπορούμε να κάνουμε οτιδήποτε δεν απαγορεύει η Βίβλος». Αυτός και ο Zwīngli συζήτησαν έντονα αυτό το θέμα.

Νέα Αμερικανική Πρότυπη Βίβλος ⁴¹

#1 --- Μερικοί πιστεύουν ότι το NASB αντικατοπτρίζει μια προγεννητική προτίμηση σε ορισμένα εδάφια της Γραφής. Για παράδειγμα: Το εδάφιο Ησαΐας 2:2 και το εδάφιο Μιχαΐας 4:1 διαβάζουν: «Τώρα θα συμβεί ότι στις έσχατες ημέρες, το βουνό του οίκου του Κυρίου θα καθιερωθεί ως ο αρχηγός των βουνών και θα υψωθεί πάνω από τους λόφους και όλα τα έθνη θα ρέουν προς αυτήν». Η λέξη "ως" δεν υπάρχει στην πραγματικότητα στο κείμενο. Είναι η λέξη "on" (την οποία η NASB παραδέχεται σε υποσημείωση και στα δύο μέρη). Κάποιοι θεώρησαν ότι αυτό αντικατοπτρίζει μια προκατειλημμένη προκατάληψη.

Επιπλέον, όταν εμφανίζεται η λέξη "genea" (που σημαίνει "μία γενιά της ανθρωπότητας"), το NASB θα τοποθετεί συχνά σε μια υποσημείωση μια εναλλακτική σημασία του "φυλή". Το εδάφιο Μάρκος 13:30 λέει, «Αληθινά σας λέω, αυτή η γενιά δεν θα παρέλθει μέχρι να γίνουν όλα αυτά». Το υπονοούμενο της υποσημείωσης είναι ότι η εβραϊκή φυλή προορίζεται πραγματικά εδώ.

[ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Πρέπει πάντα να προσέχουμε τις περιθωριακές σημειώσεις και τις εναλλακτικές αναγνώσεις. Αν και πολλά από αυτά είναι καλά, δεν είναι πάντα απολύτως αξιόπιστα. Να θυμάστε ότι αυτές είναι απόψεις και γνώσεις απλών λανθασμένων ανδρών, και παρόλο που μπορεί να είναι σωστές 99 στις 100 φορές, υπάρχει πάντα αυτό το «περιθώριο λάθους».]

#2 --- Όπως πολλές μεταφράσεις και εκδόσεις της Βίβλου, το NASB έχει πέσει στην παγίδα να επιδιώκει να ερμηνεύσει, αντί να μεταφράσει, το Α' Κορινθίους 7:36-38. Έχουν προσθέσει τη λέξη «κόρη» στη λέξη «παρθένα», δηλώνοντας έτσι την πεποίθησή τους ότι το απόσπασμα αναφέρεται σε σχέση πατέρα και κόρης. Προς τιμή τους, έχουν τοποθετήσει τη λέξη «κόρη» με πλάγιους χαρακτήρες, δηλώνοντας έτσι ότι αυτή η λέξη δεν υπάρχει στο αρχικό κείμενο, αλλά ότι έχει προστεθεί από τους μεταφραστές. Ένα άλλο παράδειγμα ερμηνείας αντί της μετάφρασης βρίσκεται στο Α Κορινθίους 2:13 ... «συνδυάζοντας πνευματικές σκέψεις με πνευματικούς λόγους». Και πάλι, το NASB χρησιμοποιεί πλάγιους χαρακτήρες για να εμφανίσει λέξεις που έχουν προστεθεί στο κείμενο. Παρόλο που η κατανόησή τους για αυτά τα αποσπάσματα μπορεί κάλλιστα να είναι σωστή, εντούτοις είναι ερμηνείες, και όχι απλές, χωρίς σχολιασμό μεταφράσεων. Αυτό το κάνει περισσότερο σχολιασμό παρά μετάφραση.

#3 --- Υπάρχουν φορές που μια ελληνική λέξη ή φράση μπορεί να έχει περισσότερες από μία σημασίες. Το NASB κατά καιρούς το έχει καταστήσει λιγότερο σαφές μεταφράζοντας με συνέπεια μια συγκεκριμένη ελληνική λέξη με μία μόνο αγγλική λέξη. Ακριβώς όπως η απόδοση μιας μεμονωμένης ελληνικής λέξης με μεγάλη ποικιλία αγγλικών λέξεων μπορεί να προκαλέσει σύγχυση (όπως στο KJV), έτσι και η έλλειψη οποιασδήποτε ποικιλίας μπορεί να είναι η αιτία σύγχυσης σε ορισμένες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, η λέξη "sarx" μεταφράζεται με συνέπεια "σάρκα" στο NASB, παρόλο που ο Παύλος στα γραπτά του χρησιμοποιεί αυτή τη λέξη με

πολλές διαφορετικές έννοιες. Στο προς Ρωμαίους 3:20 και 4:1, χρησιμοποιείται για να αναφέρεται στο φυσικό σώμα. Στο προς Ρωμαίους 8:4, ωστόσο, το χρησιμοποιεί για να δηλώσει την έδρα των αμαρτωλών παθών κάποιου (δηλαδή, μια σαρκική φύση παρά ένα σαρκικό σώμα). Επιλέγοντας διαφορετικές λέξεις, θα μπορούσε ίσως κάποιος να μεταφέρει καλύτερα αυτή τη διάκριση.

#4 --- Υπάρχουν άλλες περιπτώσεις όπου το NASB θα αποδώσει δύο διαφορετικές ελληνικές λέξεις με μία μόνο αγγλική λέξη, δημιουργώντας έτσι σύγχυση. Για παράδειγμα: Η λέξη «καταργώ» εμφανίζεται τόσο στο Ματθαίος 5:17 («Μη νομίζετε ότι ήρθα για να καταργήσω τον Νόμο ή τους Προφήτες· δεν ήρθα για να καταργήσω, αλλά για να εκπληρώσω») όσο και στο Εφεσίους 2:15 («...καταργώντας στη σάρκα Του την έχθρα, που είναι ο Νόμος των εντολών που περιέχονται στις διατάξεις...»). Πρόκειται για δύο διαφορετικές ελληνικές λέξεις, αλλά αυτή η διάκριση χάνεται στον αναγνώστη χρησιμοποιώντας μόνο μία αγγλική λέξη. Αυτή η έλλειψη διάκρισης οδήγησε επίσης ορισμένους να προτείνουν ότι αυτά τα δύο χωρία έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους, ενώ στην πραγματικότητα δεν έχουν.

Ένα παρόμοιο πρόβλημα παρουσιάζεται στο KJV στα εδάφια Γαλάτας 6:2, 5 όπου η λέξη «φορτίο» χρησιμοποιείται και στα δύο εδάφια («Φέρτε ο ένας τα βάρη του άλλου» ..... «καθένας θα σηκώσει το δικό του φορτίο»). Στην πραγματικότητα πρόκειται για δύο διαφορετικές ελληνικές λέξεις. Το NIV και το NASB, καθώς και άλλες μεταφράσεις, το έχουν διορθώσει μεταφράζοντας την πρώτη λέξη ως "φορτίο" και τη δεύτερη λέξη ως "φορτίο". Το NASB, όπως και οι περισσότερες μεταφράσεις, επίσης αποτυγχάνει να κάνει διάκριση στο John 21:15-17 μεταξύ των λέξεων "agapao" και "phileo", οι οποίες εμφανίζονται και οι δύο στο κείμενο. Μεταφράζει και τις δύο λέξεις ως «αγάπη», και έτσι ο αναγνώστης χάνει το αληθινό νόημα αυτής της σημαντικής ανταλλαγής μεταξύ του Ιησού και του Πέτρου.

#5 --- Το NASB δεν είναι συνεπές στη χρήση των «αντωνυμιών KJV» έναντι αυτών της Αμερικής του 20ου αιώνα. Αντωνυμίες όπως «Εσύ», «Σου», «Εσύ» και «Σου» διατηρούνται στους Ψαλμούς, στις προσευχές ή όποτε κάποιος απευθύνεται στη Θεότητα. Ωστόσο, αυτά απορρίπτονται στην πλειοψηφία του κειμένου για τα πιο κοινά "εσείς" και "σας". Συνεχίζοντας τη χρήση αυτών των αρχαϊκών μορφών σε ορισμένα σημεία της Βίβλου, το NASB έχει την ψευδαίσθηση ότι αυτές οι λέξεις είναι κατά κάποιο τρόπο «αγιότερες», ενώ στην πραγματικότητα μια τέτοια διάκριση στις αντωνυμίες δεν έγινε ποτέ στο πρωτότυπο εβραϊκό ή ελληνικό ... ή ακόμα και στο KJV, για αυτό το θέμα!

Μετάφραση Νέου Κόσμου ⁴²

#1 --- Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά αρνούνται ότι ο Θεός έχει συνάψει διαφορετικές διαθήκες ή διαθήκες για το λαό Του. Έτσι, αντιτίθενται στην ιδέα μιας «παλιάς» διαθήκης (διαθήκης) και μιας «νέας». Πολλές από τις διδασκαλίες τους εξακολουθούν να βασίζονται στα γραπτά που ονομάζουμε «Παλαιά Διαθήκη», για τον απλό λόγο ότι δεν πιστεύουν ότι έχει αντικατασταθεί (ή εκπληρωθεί) από μια νέα διαθήκη (διαθήκη). Για το λόγο αυτό, αρνούνται να ορίσουν τα δύο τμήματα της Βίβλου ως «Παλαιά Διαθήκη» και «Καινή Διαθήκη». Αντίθετα, τις αναφέρουν ως «Οι Εβραϊκές-Αραμαϊκές Γραφές» και «Οι Χριστιανικές Ελληνικές Γραφές». Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί, ωστόσο, ότι δεν κατάφεραν να είναι συνεπείς σε αυτή τη στάση ακόμη και στη δική τους μετάφραση. Στο Β' Κορινθίους 3:14 το NWT μιλάει για «διάβασμα της παλαιάς διαθήκης». Η "νέα διαθήκη" και η "πρώην διαθήκη" εμφανίζονται και οι δύο στο εδάφιο

Εβραίους 9:15 και ο "μεσάζων μιας νέας διαθήκης" εμφανίζεται στο εδάφιο Εβραίους 12:24, για να αναφέρω μόνο μερικά παραδείγματα.

#2 --- Παρόλο που οι Μάρτυρες του Ιεχωβά αναγνωρίζουν ότι η λέξη "Ιεχωβά" είναι μια λανθασμένη προφορά του Τετραγράμματος (που σημαίνει "έχει τέσσερα γράμματα" -- μια αναφορά στον ΓΧΒΧ), ωστόσο επιμένουν ότι αυτό είναι το αληθινό όνομα του Θεού και ότι πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά.

Επιμένοντας ότι οι αρχικές Γραφές έχουν «παραβιαστεί» σε σχέση με το Θείο όνομα, χρησιμοποιούν μόνο το όνομα «Ιεχωβά» τόσο στο ΟΤ όσο και στο ΝΤ. Το "YHWH" εμφανίζεται 6828 φορές στο ΟΤ, αλλά στο ΝWT η λέξη "Ιεχωβά" εμφανίζεται 6973 (επιπλέον 145 εμφανίσεις). Το "YHWH" δεν εμφανίζεται ποτέ στο ΝΤ, και όμως το ΝWT χρησιμοποιεί το "Jehovah" 237 φορές στο ΝΤ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ --- Επικαλούνται τα εδάφια Ιωάννη 17:6, 26 ως δικαιολογία για την τόση έμφαση σε αυτό το όνομα: «Έχω φανερώσει το όνομά σου στους ανθρώπους που μου έδωσες από τον κόσμο» ... «Και εγώ τους ανακοίνωσα το όνομά σου και θα το αναγγείλει» (KJV). Αυτό το «όνομα» πιστεύουν ότι είναι «Ιεχωβά».

#3 --- Όσον αφορά την έννοια της Τριάδας, οι Μάρτυρες του Ιεχωβά δεν πιστεύουν ότι το Άγιο Πνεύμα είναι ένα πρόσωπο/ον. Στις σημειώσεις τους, που εμφανίζονται στο τέλος του ΝWT, γράφουν, «Το άγιο πνεύμα δεν είναι πρόσωπο στον ουρανό με τον Θεό και τον Χριστό» ..... «είναι ενεργή δύναμη, όχι πρόσωπο». Ως αποτέλεσμα της πεποίθησής τους ότι είναι απλώς μια «ενέργεια από τον Θεό» και όχι ένα θεϊκό ον, οι λέξεις «άγιο πνεύμα» δεν γράφονται ποτέ με κεφαλαία στο ΝWT.

#4 --- Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά επίσης δεν πιστεύουν στη θεότητα του Ιησού Χριστού. Διδάσκουν «ο γιος του Θεού δημιουργήθηκε, και μόνο ο Ιεχωβά προϋπήρχε». Γράφουν περαιτέρω, «Ο γιος είναι κατώτερος από τον Πατέρα πριν και μετά την έλευση στη γη». Ο Θεός και ο Χριστός είναι «ένα» μόνο με την έννοια των συζύγων που λέγεται ότι είναι «ένα». Είναι «πάντα σε πλήρη αρμονία», αλλά σίγουρα όχι ίσοι! Αυτή η πεποίθηση έχει βρει τον δρόμο της στο ΝWT σε πολλά μέρη.

Στο Κολοσσαείς 1:16-17 η λέξη «άλλος» έχει προστεθεί στο κείμενο συνολικά τέσσερις φορές για να υπονοήσει ότι ο Ιησούς ήταν μόνο ένα από τα πολλά «άλλα» δημιουργημένα πράγματα.

Στο Τίτο 2:13 το ΝWT διαβάζει, «περιμένουμε τη χαρούμενη ελπίδα και τη λαμπρή εκδήλωση του μεγάλου Θεού και του Σωτήρα μας, Χριστού Ιησού». Το εδάφιο Β' Πέτρου 1:1 λέει, «η δικαιοσύνη του Θεού μας και του Σωτήρα Ιησού Χριστού». Και στα δύο αυτά αποσπάσματα το οριστικό άρθρο "το" προστέθηκε στο κείμενο για να γίνει ένας διαχωρισμός μεταξύ Θεού και Ιησού. Στην πραγματικότητα, το κείμενο κυριολεκτικά μιλάει για τον Ιησού ως «Θεό και Σωτήρα μας». Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά δεν πιστεύουν ότι ο Ιησούς είναι ο πρώτος, και έτσι επιδιώκουν να κάνουν μια διάκριση μεταξύ των δύο.

Το Ιωάννης 1:1 διαβάζει, στο ΝWT, «Στην αρχή ο Λόγος ήταν, και ο Λόγος ήταν με τον Θεό, και ο Λόγος ήταν θεός». Vs. 14 λέει ότι ο Ιησούς ήταν «γεμάτος παρ' αξία καλοσύνη και

αλήθεια». Αυτό διδάσκει ξεκάθαρα τον πολυθεϊσμό. Ο Ιησούς και ο Θεός δεν είναι ένα, αλλά ο Ιησούς είναι απλώς «ένας θεός», στον οποίο ο Θεός (Ιεχωβά) χάρισε την άδικη εύνοια!!

#5 --- Στο NWT ο «σταυρός» αναφέρεται ως «πάσσαλος βασανιστηρίων» (Ματθαίος 10:38· 27:32) και αντί να «σταυρωθεί» πάνω του, το NWT λέει ότι ο Ιησούς «πήχτηκε στο ξύλο» πάνω σε έναν πάσσαλο (Λουκάς 23:21 ... "Τότε άρχισαν να φωνάζουν, λέγοντας: "Πάσε τον στο ξύλο!

Σχόλια σε Άλλες Βίβλους⁴³

Νέα αμερικανική Βίβλος

Από το πρωτότυπο ελληνικό (NT). αναθεώρηση της έκδοσης της αδελφότητας (βασισμένη στη Λατινική Vulgate) στο Ο.Τ. Η Καθολική Επιτροπή διαβουλευτήκε με τους Προτεστάντες στα τελικά στάδια. Πιο συντηρητικές από τον JB, αλλά οι εισαγωγές σε ενότητες και μεμονωμένα βιβλία είναι «μετρίως φιλελεύθερες σε τόνο» (Kubo και Sprech, σ. 164). Η μορφή διαφέρει ανάλογα με τον εκδότη.

Η σημερινή αγγλική έκδοση (Good News Bible)

Από το πρωτότυπο. NT από ένα άτομο, εγκεκριμένο από επιτροπή. Απευθύνεται ιδιαίτερα στο κοινό των Αγγλικών - ως - δεύτερης γλώσσας και σε άτομα με μικρή τυπική εκπαίδευση. Πετυχαίνει καλά τον στόχο του - πολύ ευανάγνωστο, καλή μορφή. Μεταφράζει καλά τη δυναμική, αλλά δεν είναι αξιόπιστη για βαθύτερη μελέτη εάν χρησιμοποιείται από μόνη της.

Νέα Αγγλική Βίβλος

Από το πρωτότυπο από μια διαθησκευτική βρετανική επιτροπή. Συναρπαστικό λογοτεχνικό ύφος, πολύ ευανάγνωστο αλλά με ξεχωριστή βρετανική γεύση και ιδίωμα. Εξαιρετικό για μη εκκλησιαστικά. Οι αποκλίσεις από το αρχικό κείμενο και η υπερβολική ελευθερία σε ορισμένες αποδόσεις το καθιστούν αναξιόπιστο ως μελέτη της Βίβλου.

Μετάφραση του JB Phillips

Από το πρωτότυπο αλλά σίγουρα παράφραση του JB Phillips, ικανού Έλληνα μελετητή. Περισσότερο από κάθε άλλο, κάνει τη Βίβλο «ζωντανή» για μορφωμένους ή λογοτεχνικούς ανθρώπους, αν και σε βρετανική έκφραση. Δεν διαβάζεται σαν μετάφραση. Προκαλεί νέα διορατικότητα και κατανόηση που θα πρέπει, ωστόσο, να ελεγχθούν με πιο κυριολεκτικές μεταφράσεις και με βαθύτερη μελέτη. Εξαιρετικό για τον μορφωμένο, μη εκκλησιαστικό άνθρωπο καθώς και για τον σκεπτόμενο χριστιανό.

Ενισχυμένη Βίβλος

Ενισχυμένη Βίβλος από τα πρωτότυπα. Ούτε αληθινή μετάφραση ούτε παράφραση. Αυτός ο τύπος έκδοσης προσφέρει στους αναγνώστες πιθανές αποδόσεις ή ερμηνείες και μπορεί να είναι χρήσιμη για μελέτη ή εμβάθυνση της κατανόησης. Ωστόσο, οι χρήστες πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι ο αρχικός συγγραφέας είχε ένα νόημα στο μυαλό, που καθορίζεται από το πλαίσιο και τη χρήση σε αυτήν τη γλώσσα και όχι από την προσωπική μας προτίμηση ή ιδιοτροπία. Αυτές οι εκδοχές δεν πρέπει να υποκαθιστούν την υπεύθυνη βαθύτερη μελέτη».

Μετάφραση του Λόγου του Θεού Το 44GWT είναι μια από έναν αυξανόμενο αριθμό νέων μεταφράσεων της Βίβλου που χρησιμοποιεί μια μέθοδο παράφρασης που υπερβαίνει τον στόχο

μιας καθαρής (κυριολεκτικής) μετάφρασης, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε δύσκολους, παρεξηγημένους όρους και παράγει μια μετάφραση που ερμηνεύει επίσης τη γραφή. Υποστηρίζεται ότι αυτή η διαδικασία είναι γεμάτη κινδύνους, καθώς το απόσπασμα θα μπορούσε εξίσου να παρερμηνευθεί.

Οι λίγες αδυναμίες στις μεταφράσεις που αναφέρονται παραπάνω θα πρέπει να ενισχύσουν την επιθυμία σας να είστε επιμελής στη μελέτη της Γραφής σας. Εξετάστε το πλαίσιο του αποσπάσματος και βεβαιωθείτε εάν έρχεται σε αντίθεση με άλλη γραφή. Διαβάστε μεταφράσεις από διαφορετικές ελληνικές οικογένειες και κείμενο και όπου υπάρχει διαφορά καθορίστε ποιο εκφράζει περισσότερο την πρόθεση της πρωτότυπης γλώσσας.

Περίληψη και Συμπέρασμα

Αυτή η μελέτη έχει εντοπίσει τις δυσκολίες στη μετάφραση αρχαίων γλωσσών στις γλώσσες του απλού ανθρώπου. Θα πρέπει να είναι σαφές ότι αυτοί οι παλαιότεροι μελετητές είχαν πολύ μεγάλη γνώση των αρχαίων γλωσσών. Εκείνοι που έδωσαν τη ζωή τους για να έχουν όλοι οι άνθρωποι την ευκαιρία να διαβάσουν και να γνωρίσουν τον λόγο του Θεού ήταν πολύ αφοσιωμένοι. Τους οφείλουμε μεγάλη ευγνωμοσύνη. Με τον καιρό οι γλώσσες αλλάζουν και η κατανόησή μας για λέξεις, φράσεις και ιδιωματισμούς αυτών των αρχαίων γλωσσών βελτιώνεται. Η ανακάλυψη ενός ολοένα αυξανόμενου αριθμού χειρογράφων, γραμμάτων και θραυσμάτων 30 κοσμικών και ιερών γραφών, μερικά από τα οποία προηγούνται των αρχαιότερων αντιγράφων μας, συμβάλλουν σημαντικά στη βελτίωση της κατανόησης των ιδιωμάτων μιας γλώσσας. Αυτές οι νέες ανακαλύψεις απαιτούν τόση κριτική όσο όλες εκείνες του παρελθόντος.

Όλες οι μεταφράσεις φαίνεται να έχουν κάποια μεταφραστικά σφάλματα λόγω έλλειψης γνώσεων ή προσωπικής προκατάληψης. Επομένως, για να αποφύγετε να παγιδευτείτε στην προκατάληψη κάποιου άλλου, θα πρέπει να διαβάζετε και να μελετάτε από Βίβλους μεταφρασμένες από διαφορετικές οικογένειες κειμένων, τύπους κειμένων και διαφορετικές μεταφραστικές θεωρίες και μεθόδους με όσο το δυνατόν λιγότερη ερμηνεία για τη μετάδοση του αρχικού μηνύματος. Η μετάφραση από επιτροπή μελετητών με διαφορετικό υπόβαθρο και πεποιθήσεις θα πρέπει να προτιμάται έναντι των μεταφράσεων από άτομα, καθώς οι επιτροπές τείνουν να αντισταθμίζουν προσωπικές προκαταλήψεις, αλλά οι επιτροπές που αποτελούνται από άνδρες του ίδιου υπόβαθρου διαφέρουν ελάχιστα από μεμονωμένους μεταφραστές.

ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΝΑ ΕΡΜΗΝΕΥΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΓΙΑ Γραφή Ομοίως;

Ένα από τα πιο ισχυρά όπλα στο οπλοστάσιο του Σατανά για να ανατρέψει τα καλά νέα του Ιησού και τη διάδοση του βασιλείου του είναι σίγουρα ο διχασμός. Όταν οι άπιστοι βλέπουν μια διαιρεμένη εκκλησία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, σταματούν και κοροϊδεύουν: "Γιατί να πιστέψουμε αυτό που προσπαθούν να μας πουν αυτοί οι άνθρωποι; Τελικά, δεν μπορούν να συνεννοηθούν μεταξύ τους. Μαλώνουν γι' αυτό και Διαφωνούν σε αυτό, συναντιούνται σε διαφορετικά κτίρια ακριβώς απέναντι, και συνεχίζουν τις δουλειές τους σαν να μην υπάρχουν καν». Έτσι, συνεχίζουν οι σκεπτικιστές, "ο Χριστιανισμός πρέπει να είναι μια ανίκανη θρησκεία. Δεν μπορούν καν να ενώσουν τους πιστούς τους, πολύ περισσότερο να προσφέρουν απαντήσεις που χρειάζεται ο υπόλοιπος κόσμος." Αν τα αυτιά σας ήταν ανοιχτά, έχετε ακούσει αυτού του είδους τις δικαιολογίες - και είναι δικαιολογίες - για να μην εξετάσετε τι έχει η Γραφή για τον

Χριστιανισμό και για τον Ιησού. Αλλά εξακολουθούν να τσιμπούν όσους από εμάς είμαστε πιστοί γιατί, βλέπετε, υπάρχει ένας κόκκος αλήθειας εκεί.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, όσοι από εμάς κοιτάμε τον Ιησού Χριστό ως Κύριο και Σωτήρα, έχουμε διχαστεί. Εμείς διαφωνούμε. Μερικές φορές τσακωνόμαστε και συχνά τσακωνόμαστε για θρησκευτικά θέματα και για πνευματικές πράξεις. Αν εντοπίσετε αυτή τη διαίρεση αρκετά πίσω στις ρίζες της, επιστρέψετε στο μάλλον απλό γεγονός ότι ειλικρινά, απλά δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε για τη Βίβλο. Τώρα αυτό δεν είναι ειρωνικό; Η Βίβλος μπορεί να είναι το πιο πολύτιμο πράγμα που έχουμε απτά στην κατοχή μας. Η Βίβλος είναι ο σύνδεσμός μας με το μονοπάτι. μας δίνει την αποκάλυψη του Θεού πιο ολοκληρωμένη από οτιδήποτε άλλο για εμάς. Στη Βίβλο γνωρίζουμε για τις δημιουργικές δυνάμεις του Θεού, γνωρίζουμε πώς ο Θεός επέλεξε έναν λαό, και από αυτόν τον λαό, ο Θεός έφερε τον Ιησού σε αυτή τη γη. Η Βίβλος είναι ο πνευματικός μας οδηγός, είναι ο οδικός μας χάρτης προς τον ουρανό. Είναι η αποκάλυψη του μυαλού του Θεού από μέσα μας. Πόσο υπέροχη είναι η Βίβλος!

Ωστόσο, την ίδια στιγμή, αν ειπωθεί η αλήθεια, η Βίβλος είναι το επίκεντρο της διαίρεσης μας. Δεν φαίνεται να συμφωνούμε καν για το τι είναι αυτό το βιβλίο. Τότε δυσκολευόμαστε να συμφωνήσουμε σε αυτό που λέει. Γιατί αυτό? Υπάρχει κάτι που μπορούμε να κάνουμε για αυτό; Δεν μπορούμε όλοι να δούμε την Αγία Γραφή το ίδιο, δεν μπορούμε όλοι να ερμηνεύσουμε την Αγία Γραφή το ίδιο; Λοιπόν, θα σας δώσω αυτό που αποκαλώ την πρακτική μου απάντηση, και η απάντηση είναι, "μην κρατάς την αναπνοή σου;" Μισώ να ακούγομαι τόσο απαισιόδοξος, αλλά ειλικρινά, έχουμε υπομείνει αιώνες και αιώνες στην προσπάθεια να δούμε τη Βίβλο το ίδιο και δεν το κάναμε αυτό. Ακόμη και πριν αυτή η Γραφή γίνει κανόνας και που τώρα αποκαλούμε Βίβλο είχε παγιωθεί, οι άνθρωποι διαφωνούσαν για το πώς να την ερμηνεύσουν. Θέλω να είστε βέβαιοι ότι ο Σατανάς θα συνεχίσει να καταβάλλει τις ισχυρότερες προσπάθειές του να αποτρέψει τη συναίνεση σχετικά με το τι λέει η Βίβλος. Θα είναι η νούμερο ένα προτεραιότητά του.

Στη δυσκολία προστίθεται το γεγονός ότι κάθε άτομο έρχεται στη Βίβλο με κάποιο είδος προκαθορισμένης αντίληψης. Ας είμαστε ειλικρινείς σχετικά με αυτό -- κανείς δεν έρχεται στη Βίβλο με λευκή πλάκα. Κάθε ένας από εμάς που παίρνει τον Λόγο του Θεού έρχεται με ορισμένες προκαταλήψεις, ερχόμαστε με ορισμένες προκαταλήψεις και ερχόμαστε με ορισμένες διδασκαλίες που έχουμε λάβει στο παρελθόν (από οποιαδήποτε πηγή - καλή ή κακή). Βλέπετε, όλα αυτά είναι εκεί έξω. Είδα ένα καρτούν, ένα μικρό καρτούν με ένα πλαίσιο, αυτό ήταν το ακραίο σε αυτό. Ένας σύζυγος καθόταν πάνω από τη Βίβλο του και η γυναίκα του στεκόταν πίσω του και προφανώς προσπαθούσε να τον διακόψει. Το σχόλιό του στο κάτω μέρος της γελοιογραφίας ήταν: «Μη με διακόπτεις τώρα, γλυκιά μου, προσπαθώ να βρω έναν στίχο για να υποστηρίξω την προκατειλημμένη ιδέα μου». Αν είμαστε ειλικρινείς, υπάρχουν πολλά από αυτά στον θρησκευτικό κόσμο.

Έχοντας πει τώρα αυτό, θέλω να το πω με θετικό τρόπο. Πιστεύω ότι μεγάλο μέρος του χριστιανικού κόσμου μπορεί να έρθει πιο κοντά. Πιστεύω ότι μπορούμε να είμαστε πολύ πιο κοντά από αυτό που είμαστε τώρα σε ό,τι βλέπουμε να λέει η Βίβλος, και σε ό,τι ασκούμε και πώς λατρεύουμε, και σε ό,τι θεωρούμε ότι είναι ζωτικής σημασίας και ουσιαστικής σημασίας για αυτό το πράγμα που ονομάζεται κοινωνία. Δεν έχουμε χρόνο στο χώρο για να εμπλουτίσουμε κάθε συστατικό που θα είναι απαραίτητο για αυτού του είδους τη συναίνεση, αλλά θέλω να

αφιερώνουμε μόνο λίγα λεπτά για να δούμε μερικά από τα βασικά συστατικά που θα μας βοηθήσουν να ερμηνεύσουμε την Αγία Γραφή με τον ίδιο τρόπο.

Βήμα 1- Τι είναι η Βίβλος: Η Βίβλος μας λέει τι είναι. κάνει μερικούς ισχυρισμούς και ο πιο ξεκάθαρος είναι αυτός που προέρχεται από το 2 Τιμόθεο 3:16. «Όλη η γραφή είναι θεόπνευστη και είναι χρήσιμη για διδασκαλία, επίπληξη, διόρθωση και εκπαίδευση στη δικαιοσύνη». Τώρα παιδιά, στον κόσμο του Χριστιανισμού, αυτή είναι η πρώτη και η κύρια διακλάδωση στο δρόμο. Είναι η Βίβλος ο Λόγος του Θεού, ή όπως λέει στο NIV, «η ίδια η πνοή του Θεού», ή δεν είναι; Είναι η Βίβλος απολύτως το θέλημα του Θεού που αποκαλύφθηκε στον άνθρωπο --χωρίς λάθος, απολύτως αλάνθαστο- ή είναι απλώς μια χαλαρή ιστορία ενός αρχαίου λαού γεμάτου με όλα τα είδη λαογραφίας;

Εκείνοι που απαντούν λέγοντας ότι η Βίβλος είναι ο θεόπνευστος λανθασμένος Λόγος του Θεού έχουν κάνει ένα σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της ύπαρξης μιας αντίστοιχης άποψης για τη Γραφή, επειδή έχουμε έναν λόγο να έχουμε μια αντίστοιχη άποψη. Αν πιστεύω ότι αυτό είναι το μυαλό του Θεού, τότε θα το ψάξω με κάθε ίνα της ύπαρξής μου και θα μάθω τι λέει γιατί είναι το πιο σημαντικό πράγμα, θα βάλω τα χέρια μου σε αυτή τη ζωή. Αλλά αν από την άλλη πλευρά, δεν πιστεύω ότι είναι αυτό που είναι η Βίβλος, ότι είναι απλώς μια χαλαρή συλλογή γραπτών, τότε ειλικρινά, γιατί να με νοιάζει τι σκέφτηκαν όλοι γι' αυτήν;

Πρέπει να συμβιβαστείτε με αυτό που ισχυρίζεται η Βίβλος. Είναι ο Λόγος. είναι η πνοή του Θεού. Αλλά εντάξει, αφού είπαμε ότι αυτό εξακολουθεί να αφήνει την πρόκληση μεταξύ των πιστών της Βίβλου σχετικά με την ερμηνεία. Στην ίδια επιστολή προς τον Τιμόθεο (2 Τιμόθεο 2:15) ορίστε τι έγραψε ο Παύλος: «Κάνε το καλύτερο», είπε «για να παρουσιάσεις τον εαυτό σου στον Θεό ως εγκεκριμένο. Ένας εργάτης που δεν χρειάζεται να ντρέπεται και που χειρίζεται σωστά το λέξι της αλήθειας». Μου αρέσει αυτή η τελευταία φράση, ποιος χειρίζεται σωστά τον λόγο της αλήθειας." Τώρα υπάρχει το πρόβλημα ... πώς να χειριστώ σωστά το Word; Εντάξει, ας σκεφτούμε τέσσερα ή πέντε πράγματα που είναι πολύ βασικά:

1) Ροή της Γραφής. Εάν πρόκειται να χειριστώ σωστά τον Λόγο, θα καταλάβω σωστά αυτό που αποκαλώ «ροή της Γραφής». Άνθρωποι, η Βίβλος δεν είναι μια τυχαία συλλογή από λόγια του Θεού. Υπάρχει ένα σχέδιο σε αυτό? υπάρχει μια ροή σε αυτό. Κάποιος σημείωσε κάποτε σωστά ότι η Βίβλος έχει πραγματικά τρία μεγάλα κεφάλαια, αλλά δεν είναι ίσου μήκους. Το Κεφάλαιο 1 είναι το κεφάλαιο για τη δημιουργική δύναμη του Θεού, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας του ανθρώπου. Μπορείτε να διαβάσετε γι' αυτό στα κεφάλαια 1 και 2 της Γένεσης. Το Κεφάλαιο 2 της Βίβλου είναι η ιστορία της πτώσης του ανθρώπου. Μπορείτε να διαβάσετε σχετικά στη Γένεση 3. Στη συνέχεια, το τρίτο, το τελευταίο και το μεγαλύτερο κεφάλαιο της Βίβλου αρχίζει στο τέλος του Κεφαλαίου 3 της Γένεσης και περνάει από την υπόλοιπη Βίβλο. Είναι η ιστορία του Θεού που φτάνει κάτω και λυτρώνει την ανθρωπότητα. Άνθρωποι, αυτή είναι η ροή της Γραφής.

Σε αυτό το τελευταίο τμήμα, αυτό το μεγαλύτερο τμήμα, υπάρχει μια προοδευτική αποκάλυψη για το πώς ο Θεός αγγίζει και λυτρώνει την ανθρωπότητα. Ξεκινά με τον Θεό να επιλέξει έναν λαό. Τους ονόμασε Ισραήλ - ήταν απόγονοι του Αβραάμ. Οδήγησε τον Ισραήλ μέσω δικαστών, βασιλιάδων, προφητών, μέσω αιχμαλώτων και στη συνέχεια, όπως λέει το Ρωμαίος 5, «Στην πληρότητα του χρόνου μέσω αυτού του λαού, σύμφωνα με την προφητεία, ήρθε ο Ιησούς». Ο

Ιησούς, ο Υιός του Ανθρώπου και ο Υιός του Θεού, και όπως έλεγε η προφητεία ότι θα έκανε, απελευθέρωσε τον άνθρωπο από την αμαρτία του. Διαβάσαμε για αυτό, παρεμπιπτόντως, στον Ματθαίο, τον Μάρκο, τον Λουκά και τον Ιωάννη. Στη συνέχεια, ξεκινώντας με το βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων και περνώντας από την υπόλοιπη Καινή Διαθήκη, διαπιστώνουμε ότι καθένας που έρχεται στον Ιησού για τη σωτήρια δύναμη του αίματός του και βαπτίζεται στο όνομά του, προστίθεται στην εκκλησία του Κυρίου.

Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε τη ροή της Γραφής για να ξέρουμε τι λέει ο Θεός στη Βίβλο. Πρέπει να καταλάβετε τη ροή. Μην παρεξηγήτε - ο Θεός είναι συνεπής σε όλη του τη διαδρομή σχετικά με τη φύση του, τον χαρακτήρα του και την αγάπη του, αλλά οι συγκεκριμένες οδηγίες του στη Βίβλο θα διαφέρουν, ανάλογα με το πού βρίσκεστε στη ροή.

Για παράδειγμα, πολύ πίσω στην Παλαιά Διαθήκη, στο βιβλίο του Λευιτικού, ο Θεός συνήθιζε να κάνει τους ανθρώπους να Του προσφέρουν θυσίες ζώων -- βόδια, αρνιά και κατσίκια, αλλά δεν το κάνει τώρα. Μέχρι να φτάσετε στο προς Εβραίους 9, θα ανακαλύψετε ότι με τη θυσία του Ιησού, ήταν απολύτως οριστικό, ήταν αρκετή, ήταν η απόλυτη θυσία. Δεν προσφέρουμε πια θυσίες, όχι έτσι. Γνωρίζετε ότι οι Εβραίοι στο παρελθόν είχαν διατροφικούς περιορισμούς, ιδιαίτερα με ορισμένα είδη κρέατος. Αλλά στις Πράξεις 10, ο Πέτρος έλαβε ένα όραμα τρεις φορές, κατεβαίνοντας σε ένα σεντόνι, όλα αυτά τα ακάθαρτα ζώα και η φωνή του Θεού που διατάζει: «Σήκω, σκότωσε και φάε». Τι συμβαίνει εκεί? Είναι ο Θεός τρελός; Ασυνεπής? Όχι, Όχι, Όχι. Ο Θεός απλώς ξεδίπλωνε την αποκάλυψη στην επιλεγμένη ροή του.

Εάν εσείς και εγώ πρόκειται να ερμηνεύσουμε την Αγία Γραφή εξίσου, και υπάρχουν πολλές, πολλές θρησκευτικές ομάδες που δεν μπορούν να λάβουν ούτε το σημείο 1 εδώ--δεν βλέπουν τη ροή της Γραφής.

2)Πλαίσιο περάσματος. Αν πρόκειται να ερμηνεύσουμε την Αγία Γραφή με τον ίδιο τρόπο, θα πρέπει να καταλάβουμε κάτι σχετικά με το πλαίσιο. Από τη στιγμή που μια γραφή ή γραφές προσδιορίζονται σε σχέση με τη θέση τους στη ροή της Βίβλου, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε το άμεσο πλαίσιο της. Πριν κάνω την ερώτηση, "τι σημαίνει αυτό το απόσπασμα για μένα;", πρέπει να κάνω την ερώτηση "τι έλεγε αυτός ο συγγραφέας όταν το έγραψε για πρώτη φορά;" Άνθρωποι, αυτό είναι ένα κρίσιμο στοιχείο της Βιβλικής ερμηνείας. Διαφορετικά, η Γραφή θα σημαίνει οτιδήποτε θέλουμε να σημαίνει.

Επιτρέψτε μου να σας δώσω ένα παράλογο παράδειγμα: Το εδάφιο Εκκλησιαστής 10:19 λέει, «Το γλέντι και το κρασί κάνουν κέφι, αλλά τα χρήματα απαντούν σε όλα». Πώς θα θέλατε να είναι αυτή η φιλοσοφία της ζωής σας; Βγάλτε αυτό το εδάφιο από το πλαίσιο και θα ζούσατε έναν επικούρειο τρόπο ζωής που είναι απολύτως αντίθετος με τους τρόπους του Θεού. Κάποιος λέει, "Στιβ, πώς μπορεί αυτό το εδάφιο να υπάρχει στη Βίβλο;" Αν καταλάβατε οτιδήποτε για τον Εκκλησιαστή, αν ξέρατε ποιος το έγραψε, αν ξέρατε τι συνέβαινε στη ζωή του όταν το έγραψε και αν ήξερες ιδιαίτερα το πλαίσιο του κεφαλαίου 10 του Εκκλησιαστή, θα ήταν λογικό για εσάς. Βλέπετε, πρέπει να κατανοήσετε το πλαίσιο.

Επιτρέψτε μου να σας δώσω ένα πιο ενημερωμένο παράδειγμα που ακούω να γίνεται κατάχρηση σχεδόν κάθε εβδομάδα. Κάποιος θα στραφεί στο εδάφιο Φιλιπησίους 4:13 όπου ο Παύλος λέει, «Μπορώ να κάνω τα πάντα μέσω αυτού που με ενισχύει». Αγόρι, οι ειδικοί της θετικής νοητικής

στάσης έχουν μια μέρα στο γήπεδο. Πόσες φορές έχετε ακούσει αυτούς τους κήρυκες της τηλεόρασης να σηκώνονται εκεί και να λένε, "Ο Θεός θέλει να είσαι πλούσιος! Ο Θεός θέλει να είσαι επιτυχημένος! Ο Θεός θέλει να έχεις όλα όσα ήθελες ποτέ! Πώς ξέρουμε; Ο Παύλος είπε "Μπορώ κάνω τα πάντα μέσω αυτού που με ενισχύει». Λοιπόν, θα πρέπει να το διαβάσετε στα συμφραζόμενα γιατί στα τέσσερα εδάφια που περιβάλλουν ότι ο Παύλος μιλάει για το ότι είναι ικανοποιημένος, ακόμη και όταν βρίσκεται στις πιο αντίξοες συνθήκες. Το απόσπασμα λείει ακριβώς το αντίθετο από αυτό που συνήθως κηρύσσεται. Το σημείο #2 στην κατανόηση και την ερμηνεία της Βίβλου είναι ότι πρέπει να κατανοήσω το πλαίσιο.

3) Αφήστε τον Λόγο να Κυβερνήσει. Αφήστε τον Λόγο να μιλήσει από μόνος του. Νωρίτερα παρατήρησα ότι κανείς δεν μελετά τη Βίβλο χωρίς να επιβάλλει σε ένα απόσπασμα τις δικές του ιδέες ή ιδέες που έχει μάθει από κάποιον άλλο. Αλλά επιτρέψτε μου να σας ενθαρρύνω, να βάλετε τα δυνατά σας για να είστε «κενό φύλλο». Μόλις μάθετε πού βρίσκεται αυτό το απόσπασμα στη ροή της Βίβλου και μόλις μάθετε το άμεσο περιεχόμενό του, αφήστε τον Λόγο να μιλήσει. Τότε είναι ωφέλιμο, όπως λείει το εδάφιο 2 Τιμόθεο 3:16, «για διδασκαλία και επίπληξη και για διόρθωση και εκπαίδευση». Όχι όταν έχω τις προκαταλήψεις μου να το κάνω μασάζ σε αυτό που θέλω να είναι. είναι κερδοφόρο όταν το αφήνω να μιλήσει.

Παρεμπιπτόντως, υπάρχει ένα υποσημείο εδώ που πρέπει να αναδείξω. Αφήστε τον Λόγο να κυβερνήσει την εμπειρία σας και μην αφήσετε την εμπειρία σας να κυβερνήσει τον Λόγο. Αν είχα ένα τέταρτο για κάθε φορά που κάποιος είχε κάποια εμπειρία, τότε έπαιρνε τη Βίβλο για να δικαιολογήσει ή να επικυρώσει την εμπειρία του, θα ήμουν πλούσιος άνθρωπος. Αν πρόκειται να δούμε τον Λόγο ως τον εμπνευσμένο Λόγο του Θεού, αφήστε τον να διαμορφώσει τις εμπειρίες μας, μην αφήσετε τις εμπειρίες μας να διαμορφώσουν τον Λόγο.

Επιτρέψτε μου να σας δώσω ένα άλλο παράλογο παράδειγμα αυτού: μόλις αυτή την εβδομάδα διάβασα για έναν άντρα που σκέφτηκε να παντρευτεί μια γυναίκα. Πήγε στον ιεροκήρυκα και είπε, "Κήρυκα, πώς ξέρω ότι είναι αυτή;" Ξέρεις τι συμβουλή του έδωσε αυτός ο ιεροκήρυκας; Αυτός (ο ιεροκήρυκας) είπε: «Αν ήμουν εγώ, θα περπατούσα γύρω της επτά φορές όπως έκαναν οι Ισραηλίτες στην πόλη της Ιεριχούς, τότε αν τα τείχη της καρδιάς της γκρεμίσουν, ξέρετε ότι είναι αυτή». Ξέρεις ότι το έκανε; Αυτή είναι μια αληθινή ιστορία. Περπάτησε γύρω της επτά φορές και της είπε: «Αγάπη μου, πώς νιώθεις;» Είπε, «Λοιπόν, νιώθω λίγο περίεργα μέσα μου». Για να σου πω την αλήθεια, μάλλον θα ένιωθα περίεργα αν κάποιος είχε περπατήσει γύρω μου επτά φορές. Πρότεινε να παντρευτούν και χώρισαν λιγότερο από ένα χρόνο αργότερα. τότε αναρωτήθηκαν γιατί ο Θεός τους είχε δώσει ένα ψεύτικο σήμα. Δεν είναι αυτό το πιο γελοίο πράγμα που έχετε δει ποτέ; Ο Θεός δεν τους έδωσε καθόλου σήμα! Έβγαλαν κάτι από την Παλαιά Διαθήκη, εκτός πλαισίου, προσπαθώντας να αφήσουν την εμπειρία τους να υπαγορεύσει τι έλεγε ο Λόγος. Άνθρωποι, μην το κάνετε αυτό! Ο Θεός δεν σχεδίασε έτσι τον Λόγο του για να ερμηνεύεται.

4) Άλλη Γραφή ως Σχολιασμός. Εάν πρόκειται να ερμηνεύσω τη Βίβλο όπως θα τη ερμηνεύσετε εσείς, και αν όλοι θα το κάνουμε με τον σωστό τρόπο, ας συγκρίνουμε τη γραφή με άλλες γραφές. Όταν μελετάτε τη γραφή, αργά ή γρήγορα θα συναντήσετε πραγματικά δύσκολα αποσπάσματα. Οι περισσότεροι από εμάς όταν χτυπάμε αυτό το δύσκολο πέρασμα τρέχουμε και αρπάζουμε ένα σχόλιο. Εξετάζουμε τι υποτίθεται ότι σημαίνει αυτό. Τα σχόλια έχουν έναν αξιόλογο σκοπό, αλλά θέλω να σας πω σήμερα ότι έχουν περιορισμούς και να γιατί:

- Τα σχόλια είναι ανέμπνευστα έγγραφα που γράφτηκαν από άνδρες για άνδρες.
- ένα σχόλιο μπορεί να δείξει μια εξήγηση οποιουδήποτε αποσπάσματος στη γραφή και ένα άλλο σχόλιο θα προσφέρει μια εντελώς διαφορετική άποψη. Ως εκ τούτου, τα σχόλια έχουν συμβάλει σε αυτό το ζήτημα της διαμάχης σχετικά με την ερμηνεία.

Η καλύτερη θέση σε ένα απόσπασμα της γραφής είναι άλλα χωρία της γραφής. Εάν δεν διαθέτετε ήδη αυτό που ονομάζεται Βίβλος διασταυρούμενης αναφοράς (οι περισσότερες Βίβλοι σήμερα είναι), αυτό σημαίνει ότι με έναν στίχο υπάρχει ένα μικρό γράμμα, ένας μικρός αριθμός και μια υποσημείωση κάπου στη σελίδα σας που θα σας επιτρέψει γνωρίζετε άλλα μέρη στη Βίβλο που ασχολούνται με το ίδιο πράγμα. Εάν δεν έχετε ένα από αυτά, πάρτε ένα από αυτά. Θα σας συμβούλευα επίσης μερικές επίκαιρες Βίβλους και κάποιες συμφωνίες που μπορούν να σας ενημερώσουν πού εμφανίζονται λέξεις στη Βίβλο. Αυτά δεν είναι σχόλια, δεν προσφέρουν ιδέες ή άποψη οποιουδήποτε ανθρώπου, απλώς σας βοηθούν να συσχετίσετε τη Γραφή. Λαέ, η Βίβλος είναι ο καλύτερος ερμηνευτής της. Αν έχετε προβλήματα με έναν στίχο, βρείτε έναν άλλο στίχο που να μιλάει για το ίδιο πράγμα και θα σας το κάνει πιο σαφές. Συγκρίνετε τη γραφή με τη γραφή.

5) Προσευχήσου. Όταν μελετάτε τη Βίβλο, να προσεύχεστε. Να έχετε κατά νου δύο πράγματα: α) ο διάβολος θα προσπαθήσει να εμποδίσει οποιονδήποτε από εμάς να προσδιορίσει σωστά τι θα ήθελε ο Θεός να μάθουμε. Ο διάβολος δεν θέλει να ξέρουμε τι υπάρχει στον Λόγο του Θεού. Έτσι, όταν διαβάσετε τη Βίβλο, προσεύχεστε να σας προστατεύει ο Θεός από τον κακό καθώς προσπαθείτε να αναζητήσετε το θέλημά του. β) Να θυμάστε ότι η προσευχή και η μελέτη της Αγίας Γραφής πάνε χέρι-χέρι. Βλέπετε, ο Λόγος του Θεού είναι η ρομφαία του Πνεύματος (Εφεσίους 6:17). Και αυτό το ίδιο Άγιο Πνεύμα είναι ο μεσολαβητής μας στην προσευχή (Ρωμαίους 8:26). Έτσι, βλέπετε, το Άγιο Πνεύμα θέλει να συγχωνεύσουμε τη μελέτη της Αγίας Γραφής με την προσευχή, και είναι εκπληκτικό πόσο ξεκάθαρη μπορεί να γίνει η Βίβλος όταν μελετάς και προσεύχεσαι επιμελώς.

Παιδιά, αυτό που με ανησυχεί περισσότερο δεν είναι πώς ερμηνεύουμε τη Βίβλο αλλά αν διαβάζουμε ή όχι τη Βίβλο. Μόλις σήμερα το πρωί στην εφημερίδα, είδα μια δημοσκόπηση του Gallup. Είπε ότι το 82% της Αμερικής πιστεύει ότι η Βίβλος είναι ο κυριολεκτικός, εμπνευσμένος Λόγος του Θεού, αλλά μόνο το 21% τη μελετά. Πιστεύω ότι αν απλώς το μελετούσαμε, θα ερχόμασταν πιο κοντά στο να το ερμηνεύσουμε εξίσου. Αν θα ήμασταν ειλικρινείς και θα μελετούσαμε. Ας προσπαθήσουμε να χρησιμοποιήσουμε αυτές τις αρχές και να δούμε αν δεν μπορούμε να δούμε τι θέλει ο Θεός να μάθουμε. (Steve Flatt - Μάθημα #1012, 16 Ιουνίου 1991)

Μερικές πεποιθήσεις των Πατέρων της Εκκλησίας που αναφέρονται συχνά

Πολλοί Χριστιανοί συχνά παραθέτουν τους «Αποστολικούς Πατέρες» ή τους «πρώιμους Πατέρες της Εκκλησίας» για να υποστηρίξουν μια πίστη ή άποψη, δείχνοντας ότι κατά τον πρώτο ή τον δεύτερο αιώνα οι Χριστιανοί κατανοούσαν τις γραφές ακριβώς όπως υποστηρίζει ο ομιλητής ή ο συγγραφέας. Αλλά ενώ επικαλείται κανείς τα γραπτά τους για υποστήριξη μιας συγκεκριμένης πεποίθησης ή γνώμης, θα πρέπει να αναγνωρίζει και να παραδέχεται ότι αυτοί οι «μάρτυρες» είχαν επίσης πεποιθήσεις και απόψεις αντίθετες με κάποιες άλλες προσωπικές πεποιθήσεις και απόψεις. Παρακάτω είναι μερικά για να δώσουμε μερικά παραδείγματα.

Ιουστίνος Μάρτυς⁴⁵

Λατρεία αγγέλων. Οι Χριστιανοί λατρεύουν επίσης «το πλήθος των άλλων καλών αγγέλων που ακολουθούν και γίνονται όμοιοι με Αυτόν (τον Ιησού)» (1 Απολογία 6), προσθέτοντας αλλού «ότι υπάρχουν άγγελοι που υπάρχουν πάντα και δεν μειώνονται ποτέ στη μορφή από την οποία ξεπήδησε» (Διάλογος 128).

Δόγμα έργων. Τα γραπτά του είναι γεμάτα σωτηρία από έργα. Για παράδειγμα: " "εάν οι άνθρωποι με τα έργα τους φανούν άξιοι αυτού του σχεδίου Του, θεωρούνται άξιοι" (Απολογία 10). αρετή...» (1 Απολογία 21) «... πιστεύουμε ότι είναι αλήθεια, ότι οι τιμωρίες, και οι τιμωρίες και οι καλές ανταμοιβές, αποδίδονται ανάλογα με την αξία των πράξεων του καθενός» (Απολογία 43).

ο Ιγνάτιος⁴⁶

Ο Ιγνάτιος ήταν επίσκοπος (πρεσβύτερος, εφημέριος) της εκκλησίας της Αντιόχειας που χώριζε το πρεσβυτέριο και το επισκοπείο. Σε όλες αυτές τις τρεις επιστολές, ο Ιγνάτιος γράφει για τον επίσκοπο (ενικό), το πρεσβυτέριο και τους διακόνους, επιμένοντας να τους σέβονται και να υπακούουν. Εξισώνει τον επίσκοπο με «τον ίδιο τον Κύριο» (Λ.Εφ 6:1· Λ.Μαγ 6:1· Λ.Τρα 2:1). ο πρεσβύτερος στο «συμβούλιο των αποστόλων» (Λ.Μαγ 6:1· Λ.Τρα 2:2). και οι διάκονοι στους υπηρέτες του ίδιου του Χριστού (Λ.Μαγ. 6:1) ή στα «μυστήρια του Ιησού Χριστού» (Λ. Τρα 2:3). Διατάζει την εκκλησία «να ενεργεί σε αρμονία με το νου του επισκόπου» (Λ.Εφ. 4:1) και «να μην κάνει τίποτα χωρίς τον επίσκοπο και τους πρεσβύτερους» (Λ.Μαγ. 7:1· πρβλ. Λ. Τρα 2 :2). Φαίνεται να αποδίδει μεγαλύτερη δύναμη στην προσευχή ενός επισκόπου (L.Eph 5:2) και μάλιστα προτείνει τον επίσκοπο να τον φοβούνται (L.Eph 6:1). Προς τιμήν του, ο Ιγνάτιος δεν καλεί για τέτοια υπακοή στον εαυτό του, αλλά τότε δεν είναι ο επίσκοπος αυτών των πόλεων. Εντούτοις, ο Ιγνάτιος προβάλλει μια σταθερά ταπεινή στάση με δηλώσεις όπως «Μόλις αρχίζω να είμαι μαθητής» (L.Eph 3:1). «Δεν ξέρω αν είμαι άξιος» (L.Τρα 4:2). Αυτή η αντίληψη ότι οι Χριστιανοί "δεν πρέπει να κάνουν τίποτα χωρίς τον επίσκοπο (και τους πρεσβύτερους) είναι ιδιαίτερα απεχθής. "Χωρίς αυτούς (επίσκοπος, πρεσβύτεροι, διάκονοι)", γράφει. "Καμία ομάδα δεν μπορεί να ονομαστεί εκκλησία." (Λ. Τρα 3:1)

Πολύκαρπος⁴⁷

Η ίδια η Βίβλος χρησιμοποιεί ξεκάθαρα τους ελληνικούς όρους επίσκοπος; (επίσκοπος, επίσκοπος) και prebuteros (πρεσβύτερος, πρεσβύτερος) εναλλακτικά. Δεν υπάρχει ούτε ένας υπαινιγμός αποστολικής διδασκαλίας για μονοπρόσωπη (επίσκοπη) διακυβέρνηση μιας μεμονωμένης εκκλησίας, πόσο μάλλον μιας ολόκληρης πόλης ή περιοχής. Ωστόσο, η μονοεπισκοπή εμφανίστηκε τον δεύτερο αιώνα και ο Πολύκαρπος αναφέρεται ως ένας από αυτούς τους άρχοντες της πόλης. Σε όλες τις επτά αυθεντικές, σωζόμενες επιστολές του, ο Ιγνάτιος Αντιοχείας διαχωρίζει επανειλημμένα τον επίσκοπο; από τους prebuteros, που τους αποκαλούν αντίστοιχα «διαχειριστές» του Θεού (οικονόμος, θαλαμηγός, κυβερνήτης, οικονόμος), ένας αστικός όρος που εφαρμόζεται στον Έραστο στο Ρωμαίους 16:23. και «βοηθεί» (πάρεδροι, όρος που δεν χρησιμοποιείται στην Καινή Διαθήκη). Αυτή η ιδέα ότι οι πρεσβύτεροι είναι βοηθοί του επισκόπου δεν έχει καμία απολύτως βάση στη Γραφή. Στο ρωμαϊκό σήμα του Χριστιανισμού, το πρεσβυτέριο μετατράπηκε στο ιερατείο ως μια εξειδικευμένη τάξη διαμεσολαβητών αποκλειστικά εξουσιοδοτημένων να διαχειρίζονται μυστήρια (βάπτισμα, κοινωνία κ.λπ.) για λογαριασμό του επισκόπου. Αυτό επίσης δεν έχει καμία βάση στη Γραφή, όπου όλοι οι Χριστιανοί ονομάζονται

ιερείς. Οι ιεραρχικοί στις σύγχρονες Καθολικές, Αγγλικανικές και Ορθόδοξες εκκλησίες χρησιμοποιούν τις επιστολές του Ιγνατίου ως αποδεικτικά κείμενα για να δικαιολογήσουν τη μονοεπισκοπή και τον παπισμό. Ο Πολύκαρπος χρησιμοποιείται επίσης ως ζωτικός κρίκος στο δόγμα της αποστολικής διαδοχής, το οποίο υποδηλώνει ότι η εξουσία στηρίζεται στους επισκόπους λόγω μιας αδιάσπαστης αλυσίδας διορισμού μέσω της χειροτονίας πίσω στους ίδιους τους αποστόλους.

Σημειώσεις τέλους

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tanakh>2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Torah>3.
<http://en.wikipedia.org/wiki/Talmud>4. <http://www.godandscience.org/apologetics/bibleorigin.html>5.
<http://www.godandscience.org/apologetics/bibleorigin.html>6a
http://en.wikipedia.org/wiki/Masoretic_Text 6. The New Analytical Bible King James Version, John A Dickson Publishing Co 1973 p. 37. The New Testament Documents - Are They Reliable?, Inter-Varsity Press, FF Bruce σελ.108. The New Testament Documents - Are They Reliable;, Inter-Varsity Press, FF Bruce σελ. 24.9. (Λουκάς 24:44.)10. History of the Bible: How the Bible came to us, από τον Wesley Ringer <http://www.godandscience.org/apologetics/bibleorigin.html>11. <http://www.gregandsheila.com/ag/bible.htm>12.
[www.licoc.org/TBS/Canonization and Translations.htm](http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm) #Translating13.
<http://www.godandscience.org/apologetics/bibleorigin.html>14.
<http://net.bible.org/dictionary.php?word=Latin%20Version,%20The%20Old>15.
www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore16.
www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore17.
www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore18.
www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore19.
www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore20.
www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore21.
www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore22.
en.wikipedia.org/wiki/Dead_Sea_Scrolls23. www.centuryone.com/25dssfacts.html24. Bible Translation A Complex Problem, Dick Sztanyo, The Restorer Μάιος/Ιούνιος 1985 σελ.13
25. www.faithfacts.gospelcom.net/maps_m.html26. Κριτική μιας «Σύντομης Κριτικής Ανασκόπησης» της Νέας Διεθνούς Έκδοσης, Οκτώβριος 1984 από τον Σεσίλ Ράιτ. σελ 527. Bible Translation A Complex Problem, Dick Sztanyo, The Restorer Μάιος/Ιούνιος 1985 σ.1328. Bible Translation A Complex Problem, Dick Sztanyo, The Restorer Μάιος/Ιούνιος 1985 σ.1329.
www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore 30. <http://www.answers.org/bible/canonicity.html>31. <http://gbgm-umc.org/umw/bible/outside.stm>32.
<http://www.straightdope.com/mailbag/mbible5.html>
33. <http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm>34.
www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm#Translating34a.
[www.en.wikipedia.org/wiki/Bibles#The_New_Testament](http://en.wikipedia.org/wiki/Bibles#The_New_Testament), Wikipedia Encyclopedia, Bible-The New Testament34a http://en.wikipedia.org/wiki/King_James_Version_of_the_Bible35.
<http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm>36.
<http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm>37.
<http://www.licoc.org/TBS/Canonization%20and%20Translations.htm>38.
www.zianet.com/maxey/versions.htm Μια άποψη των εκδόσεων - Έκδοση King James, Al Maxey39.
www.zianet.com/maxey/versions.htm Προβολή εκδόσεων-Νέα διεθνής έκδοση, Al Maxey40.

www.zianet.com/maxey/versions.htm Μια άποψη των εκδόσεων - Ζωντανή Βίβλος, Al Maxey41.
www.zianet.com/maxey/versions.htm Μια άποψη των εκδόσεων - New American Standard, Al Maxey42.
www.zianet.com/maxey/versions.htm Μια άποψη των εκδόσεων - Μετάφραση Νέου Κόσμου, Al Maxey43. www.gregandsheila.com/ag/bible.htm, The History of God's Word in the English Bible, Greg Moore44. [http://en.wikipedia.org/wiki/God's_Word_\(bible_translation\)](http://en.wikipedia.org/wiki/God's_Word_(bible_translation))45.
<http://www.peculiarpress.com/ekklesia/archive/Ekklesia73.htm>46.
<http://www.peculiarpress.com/ekklesia/archive/Ekklesia80.htm>
47. <http://www.peculiarpress.com/ekklesia/archive/Ekklesia88.htm>